

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 4. julija 1965

Leto XXI. - Št. 157 (6135)

Združeni narodi na pragu tretjega desetletja

Če bi hoteli strnjeno in najkrajše določiti poglobljene funkcije Organizacije Združenih narodov, bi morali reči, da so te funkcije dvojne, namreč v tem, da je svetovna organizacija varuh miru med narodi in v tem, da mora v miru zasnovati razvoj sveta k novim, višjim oblikam življenja. Z drugimi besedami bi to pomenilo, da je OZN imela svojo prvo nalogo, da vselej odstrani iz mednarodnega življenja silo in nasilje, da onemogoči vojno med narodi in hkrati postane splošen, univerzalni instrument sodelovanja in odnosov, kakršne zahteva svet, ki se stalno spreminja in giblje v svoji nezadržni težnji, da bi v nacionalnih in mednarodnih okvirih zgradili pravičnejši, varnejši in stabilnejši red.

Organizacija Združenih narodov je brez dvoma edinstvena stvar te vrste v zgodovini. Njena ustanovitev je bila odsev volje narodov sveta, da se strnejo okoli ustanovitve listine in svetovne organizacije za uresničenje nalog, ki jih lahko označimo s prizadevanji, da dosežemo neopredeljeno in vsesplošno sožitje. Niti v namenih uveljavljenih organizacij niti v besedilih ustanovnih listin ni nobenega znamenja, ki bi lahko zanikalo tako razlago in ki bi moglo negirati tako naziranje. Celotno v zvezi s vprašanji, ki se v tistih dneh niso pojavljala tako akutno kot v poznejših letih, (sem sodbili problemi s kolonialnega in mednarodnega ekonomskega področja), imajo besedila ustanovne listine precej časa, v katerem je svet po gigantski bitki in zmagi nad silami mednarodnega nasilja na tako rekoč revolucionaren način uperil svoje poglede k rovim vidikom in spoznal nujnost prilagajanja novim odnosom.

Organizacija Združenih narodov je svojo funkcijo branilca svetovnega miru opravljala v preteklih 20 letih brez prekinitve ter uspešno, ta uspeh pa se zdi toliko večji, ker je pri tem zadevala ob stalne in včasih zelo velike težave. Če bi ta uspeh presojali po tistem, kar je bilo storjeno, da bi premagali krize, kakršne so bile korejska, suška, kubanska in rekatere druge — bi lahko upravičeno ugotovili, da je svetovna organizacija izkazala za edini splošni instrument politike miru. Enakega pomena je prispevek, ki ga je dala s tem, da je omogočila, da so številne krize prehiteli ali ublažili, preden so se razvile do akutnosti. Svetovna organizacija je, bodisi s tem, da je omogočila konstruktivnejše obravnavanje posameznih sporov ali s svojimi pravočasnimi intervencijami ali pa s svojim stalnim splošnim volivom večkrat preprečila, da bi se posamezni spori ali nesporazumi izrodili, olajšala je premagovanje že razpelnih kritičnih položajev — kot to velja za krize okoli Berlina, Cibra, Kube in v posameznih azijskih primerih, povezanih s neresenimi problemi Ljudske republike Kitajske.

Svetovna organizacija je v celoti tudi na področju tako imenovane dekolonizacije, ki je ena izmed največjih pridobitev preteklega dvajsetletnega obdobja — blisteno vplivala tako na hitrejši proces osvoboditve na odvisnih narodov kot tudi na pravilno usmerjanje protikolonialnih sil pri odpravljanju kolonializma in pri opredeljevanju osvoboditve držav v viharjih ter — čestokrat — zapletenih odnosih obdobja hladne vojne. Spособnost, da je neustrezna besedila ustanovne listine v zvezi s kolonialnimi problemi razlagala v skladu z duhom celotne ustanovne listine in da je kolonialnim silam vsilila take nazore pa tudi sodelovanje pri osvoboditvi kolonialnih narodov — je vsekakor najboljše znamenje, kako velika je življenjska moč svetovne organizacije. OZN se je spričo moči protikolonialnih in naprednih del v tej zvezi sčasoma spremenila v učinkovito orodje protikolonialne preobrazbe. To ne pomeni, da se zmanjšuje pomen boja v kolonialnih ali pa pomen stalnih akcij protikolonialnih in nevezanih narodov. Te dežele so svoj glavni učinek dosegle prav s tem, da jim je ra tam področju uspelo pritegniti Združene narode in s tem smer za likvidacijo kolonializma spreminiti v del splošne mednarodne politike in v del uradne politike svetovne organizacije.

Tej nepopolni in ne dovolj

natančni bilanci moramo dodati vlogo svetovne organizacije za aktualizacijo svetovnih gospodarskih vprašanj ter prispevek, ki ga je ta organizacija dala s tem, da je omogočila uspešen prodor na fronti bitke za demokracizacijo gospodarskih odnosov v svetu z važno konferenco v Ženevi leta 1964. V tej zvezi lahko ugotovimo, da izkušnje 20-letnega obdobja ne dajejo povoda za raskršnen pesimizem. Se manj bi lahko upravičili razpoloženja, ki se ponekod pojavljajo in po katerih bi morali razmisлити o ustanovitvi nove organizacije, ki ne bi dovolila, da bi ponovili dejanske ali dozdnevne napake, kakršne je imela organizacija Združenih narodov.

Svetovna organizacija je seveda od vsega začetka imela svoje napake in ni v celoti in vedno bila na višini svojih nalog ali tistih potreb. Ne bi bilo niti pametno niti primereno, da bi to tajili, najmanj pa ob prikazovanju bilance ob njeni dvajsetletnici. Nasprotno, prav sedanjost priložnost je najprimernejša, da bi za napake, zlasti pa za njihove vzroke našli pojasnilo pred vsem zato, da bi določili pot in ukrepe, ki bi svetovno organizacijo uveljavili, da bi v prihodnje delovala učinkoviteje in v polnem soglasju s svojim poglobljenim poslanstvom.

Kljub vsem uspehom se organizacija namreč ni razvila kot popoln izraz mednarodne skupnosti oziroma ji ni dovolj uspelo, da bi svojo strukturo in politiko prilagajala potrebam in odnosom, ki so se spreminjali. To je razvidno predvsem iz dejstva, da še nismo dosegli popolne univerzalnosti. Pri tem mislimo predvsem na to, da je Ljudska republika Kitajska še vedno zura. Združenih narodov — to pa se vedno negativneje zrcali na razmere v Aziji in v svetu in v naporih, da bi premaknili z mrtve točke številne ključne probleme, predvsem vprašanje splošne razorožitve. Vzpredno s tem naj omenimo še to, da je ostala struktura poglavitnih organov Združenih narodov — varnostnega sveta, ECOSOC in drugih odločilnih organov — tudi po dvajsetih letih nespremenjena, čeprav se je članstvo organizacije več kot podvojilo. Fricirali so se novi člani — v glavnem iz Azije in Afrike, vendar pa ti niso ustrezno zastopali v organizaciji in uveljavljeni sodbili, da z njimi ravno pristransko. Očitno pa je tudi, da tako okrnjeni in neuravnoteženi poglavitni organi niso sposobni, da bi uveljavili delovanje, zlasti še, ker v največjem številu primerov delujejo glede vprašanj, ki rešujejo zanimajo vse pokrajine.

Rešiti ta vprašanja, to je brez odlašanja doseči polno univerzalnost in demokracizirati strukturo Združenih narodov — to je danes življenjska potreba same organizacije. To je tudi poglavitna naloga vseh tistih, ki žele njer nadaljnji obstanek in so zainteresirani na tem, da opravi svoje zgodovinske naloge.

Hkrati s tem je široko sprejeto prepričanje, da so dozozele okoliščine, da bi tako ali drugače Združeni narodi izvedli potrebno operacijo za uskokitev načel sožitja, z razglasitvijo teh načel za zakone, po katerih bi se morala vsaka država in vsak narod brez razlike ravnati v mednarodnem življenju in pri urejanju medsebojnih odnosov. S tem in takimi ukrepi se bo svetovna organizacija znebila svoje poglavitne slabosti, ki je vir vseh drugih pomanjklivosti — razvijala se bo namreč vzpredno s spreminjanjem odnosov in novimi potrebami sveta in bo sposobna, da bo uspešne kot do zdaj, kot univerzalni in verni odsev volje narodov sveta iskala in našla nove možnosti in nova sredstva za ukrepe pri izpolnjevanju svojih nalog.

Dvajsetletnico praznujemo v času, ko je svet zalel mučni nemir, ker se je povampirila politika sil, katere brzdanje je bilo že od vsega začetka prva naloga Združenih narodov. Združeno nastopanje kolonialnih in nekolonialnih sil od razcepljenega Vietnama, preko Afrike do karibskega območja ustvarja nevarne krize in lokalna vojna žarišča. Po drugi strani so pahili v krizo tako

JOSIP DJERDJA

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pogled na Ilirsko Bistrico. V ozadju brkinski hribi.

PRIPRAVE NA DANAŠNJE VELIKO SLAVJE

Proslava prekomorskih brigad v Il. Bistrici

Osrednja točka bo današnje množično zborovanje pred šolo - «Odprta knjiga» prekomorskih brigad ter razstava o življenju in delu na Primorskem od leta 1945 do 1964

(Od našega poročevalca)

ILIRSKA BISTRICA, 3. — Tudi sicer prijazno mesto Ilirska Bistrica se je za sedanje slanje za proslavo prekomorskih brigad še posebej pripravila. Nekako okoliščala se je in povečala, da bi se dostojneje sprejela številne goste, visoke predstavnike republik in zveznih oblasti in organizacij in še predvsem — bivše borce prekomorskih brigad, ki se bodo po dvajsetih letih ponovno zbrali, da bi si spet, pa čeprav mnogi že v zreli dobi, ali celo že v letih, segli v roke, se pomenili, kako so se preživeli dobo od dni, ko so se «po opravljeni nalogi» po zmagi nad nacizmom in fašizmom razšli, da bi o budili spomine na hude vendar slavne dni in se pri tem spomnili tudi svojih soborcev, ki so jih toliko pustili na vseh nestetih bojiščih od Vise do Trsta, Gorice in Tržica, pa tudi Ljubljane in vseh drugih mest, kjer se je njihov o-

svobodilni pohod končal v sončnih majskih dneh leta 1945.

Wilsonovo «mirovno odposlanstvo» za Vietnam med ameriški bombniki (iz «The Observer»)

enot, v katerih so dali Prekomorci, njihov vojaški delež v borbi proti okupatorju in v osvoboditvi dežele.

Poleg tega pa je ob sodelovanju prebivalcev Ilirske Bistrice pripravil še vrsto prireditev in razstav, med katerimi je brez dvoma najpomembnejša fotografska razstava, ki dokumentira zgodovino prekomorskih brigad od njihovega nastanka do zmage in svobode.

V telovadnici tukajšnje zelo lepe moderne osemletke je odprta knjiga prekomorskih brigad, ki se začneja s italijanskimi fašističnimi zaporji in konfinkacijami — Ventotene, Volterra, Sponza, Monteforte, Capodimonte, Lipari, Gaeta, Pisticci, Renicci, Gonnard, itd. — da bi nas pripeljala — po 8. septembra 1943 — v štab faze v Bari ali v Carbonaro in Monopoli, kjer so se iz bivših političnih jetnikov, konfinirancev in internirancev formirale brigade.

Ta «odprta knjiga» nas nato vodi na Vis in od tod po vseh mestih in krajih ob dalmatinski obali navzgor proti našim krajem ali pa tudi v Mostar, Knin, Bihač in Gospić, pa tudi v Beograd in Sren, povsod pač, koder so se prekomorci borili. (Kakor je pri otvoritvi razstave povedal «Prekomorec» narodni heroj Stane Bobnar, bodo razstavo po končani slavnosti prenesli tudi v druge kraje Primorja, Slovenije in tudi drugod).

Kot sestavni del razstave, ki je s prekomorskimi brigadami neposredno povezana, je v isti šoli v dveh nadstropjih tudi razstava o življenju in delu na Primorskem od leta 1945 do leta 1964. Silke, črtice in grafiki prikaže, kaj je komaj osvojen Primorski ob koncu vojne od fašistične Italije podedovala in kaj je bilo od tedaj do danes storjene-

ga. Ker vseh podatkov, ki so s tem v zvezi, ne moremo navesti, bomo izbrali le nekaj števil, ki jih je navedla na slavnostni seji splošnega zbora občine Ilirska Bistrica narodna poslanka Mira Lovrenčič. Podatki se seveda nanašajo samo na občino Ilirska Bistrica: občina šteje 15.700 prebivalcev, od katerih je 4.000 zaposlenih, družbeni proizvod je leta 1957 znašal milijardo 327 milijonov dinarjev, lani pa šest milijard in pol. Narodni dohodek na prebivalca je leta 1957 znašal 95.000 dinarjev, lani pa 391 tisoč, vtem ko je ob koncu vojne znašal le 50.000.

Čeprav bo glavni del proslave jutri, je bilo tudi danes na sporedu več pomembnih svečanosti. Tako je bilo ob 10.30 uri slavnostno zasedanje splošnega zbora skupščine občine Ilirska Bistrica, na kateri je govorila ljudska poslanka Mira Lovrenčičeva, takoj zatem je bila otvoritev še omejenih dveh razstav, ob 17. uri pa je bila komemoracija pri spomeniku padlih v Ilirski Bistrici, na kateri je govoril dr. France Hočvar, sodelovala pa sta še invalidski pevski zbor in godba ljudske milice.

Za je popoldanske prireditve deloma motil dež in je bil zato večerni koncert godbe ljudske milice odpovedan, koncert invadirskega pevskega zbora pa se je prenesel v kinodvorano, medtem ko bi bil moral biti na prostem. Za drugi dan proslava je predvideno še veliko več sporeda, vendar bo njegova osrednja točka množično zborovanje, ki bo ob 10. uri na pripravljenem prostoru pred osnovno šolo. Ta del sporeda predvideva med drugim raport prekomorskih brigad, svečani govor in na koncert združenih pevskih zborov.

F. UDOVIC

Prekomorci

Ob današnjem zboru v Ilirski Bistrici

Danes je v Ilirski Bistrici velik praznik. V tem kraju, kjer je pred dvajsetimi leti kapituliral nemški 97. armadni korpus, se danes zberejo pripadniki nekdanjih prekomorskih brigad in drugih prekomorskih enot narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije.

Na množično zborovanje in na prireditve v okviru tega velikega slavlja pa bodo prisli tudi mnogi drugi, borci in gostje, iz številnih krajev. Iz Trsta pripelje udeležence poseben vlak.

Kakor že javljeno, je za to priložnost izšla knjiga «Prekomorci». Iz njenega uvoda, ki ga je napisal dr. France Hočvar, posnemamo odlomek, ki govori o ustanavljanju prekomorskih enot in o velikem deležu Primorcev in skupni osvobodilni vojni.

V prekomorskih enotah narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije so se zbrali in organizirali pripadniki vseh naših narodov, ki so se iz kakršnikoli razlogov znašli po 8. septembra 1943 onstran nemške zavezniške frontne črte v Italiji. Med njimi so bili zelo številni Slovenci, Hrvatje in Črnogorci iz tistih predelov Jugoslavije, ki jih je med vojno okupirala fašistična Italija; ta jih je po obsodbi pred okupatorskimi sodišči poslala na koncentracijske taborišča oziroma prisilna bivališča v Italiji.

Ceni se, da so italijanske okupatorske oblasti samo iz tako imenovane «tjubljanske pokrajine» deportirale v Italijo približno 60.000 naših ljudi. Večina teh obojencev in pregnancev je ob kapitulaciji Italije imela priložnost, da se vrne v domovino. Na tisoče Jugoslovancev pa je ostalo na ozemlju južne Italije, ki so ga pozneje osvobodili zavezniki. Mnogi teh naših ljudi so se prebili prek nemško-zavezniške frontne črte, mnoge pa so zagrizeni fašisti zadrževali v ječah in taboriščih še po prihodu zaveznikov ter jim preprečevali vsak stik z zunanjim svetom.

Vendar so bili v prekomorskih enotah pretežno Slovenci in Hrvati pa tudi nekaj Italijanov iz tistih slovenskih in hrvaških pokrajin, ki jih je Italija okupirala že po prvi svetovni vojni; bili so iz vseh

krajev Slovenskega Primorja, Istre in Benečije, mnogi med njimi prav iz Trsta in Gorice. Ti naši ljudje so več kot dvajset let trpeli pod fašističnim nasiljem. Njihova usoda med vojno in njihova pot v prekomorske enote sta bili zelo različni. Med njimi so bili antifašisti, ki so že več, tudi po deset let prestajali zaporno kazen v italijanskih kazniščih ali pa trpeli v taboriščih in prisilnih otlačitvah, raztresenih vsepovsod po notranjosti južne Italije ter na otokih Tremiti, Lipari, Ustica, Ponza, Ventotene itd.

Bili so fantje in mošje v starosti od šestnajstih do pedesetih let, ki so jih fašistične oblasti že konec leta 1942, zlasti pa v začetku leta 1943 prisilno deportirale iz Slovenskega Primorja, Istre in Benečije, da se ne bi mogli priključiti našim partizanskim enotam, ter so jih vtaknile v posebne kazenske delovne enote, imenovane po navadi «specialni bataljoni». Računa se, da je v teh taboriščih, ki so bila pod oboroženim nadzorstvom (bila so v Aquili, Astiju, Pisticiju, Potenzi, Catanzaru, pozneje pa predvsem na Siciliji in na Sardiniji), bilo okrog šest tisoč naših ljudi.

Med prekomorci pa je bilo največ takih, ki so bili že pred vojno ali pa med njo prisilno mobilizirani v italijansko vojsko in razporejeni po bojiščih Etiopije, Somalije, Eritreje in Libije, na Siciliji, Sardiniji ali na italijanskem kopnem. Tisoči od teh so prisli v ujetništvo zahodnih zaveznikov, številni med njimi še pred nacifasističnim napadom na Jugoslavijo leta 1941. Nahajali so se v zavezniških ujetniških taboriščih v Keniji, Sudanu, Egiptu, Alžirju in drugod ter se tam borili za to, da jih priznajo za Jugoslovane. Po prebegu bivše jugoslovanske vlade in nekaterih kraljevskih oficirjev aprila 1941 na bližnji vzhod so dosegli, da so jih vključili v jugoslovansko kraljevsko vojsko.

V drugi polovici leta 1942 in v začetku leta 1943 so prispele mednje prve vesti o razmišljanju stanju v domovini, o slavni jugoslovanski partizanski pod posejstvom maršala Tita in o izdaji Druge Mihajloviće. Med njimi se je organiziralo gibanje v korist narodnoosvobodilnega boja jugoslovanskih narodov pod vodstvom komunistične partije in Tita, to pa je v obdobju 1943-1944 privedlo do preloma s kraljevsko vojsko ter pospešilo njihovo skoraj stoo odstotno vključitev v narodnoosvobodilno vojsko Jugoslavije in njihov odhod v domovino.

Primorski Slovenci in Istrani, ki so ob kapitulaciji fašistične Italije bili še vedno v Badogliovi italijanski vojski, se niti po kapitulaciji niso smeli deklarirati kot Jugoslovani, prav tako pa niso smeli zapustiti enove, v kateri jim je v primeru pobege grozila kazen za dezertirstvo. Zaradi nepristnih pritožb in intervencij Badogliove vlade in predstavnikov njene vojske pa so tudi zavezniki preprečevali beg naših ljudi iz italijanskih vojaških enot.

Nekaj tisoč primorskih Slovencev in Istrancev, ki so jih badogliovi zadrževali na Sardiniji, se celo vse do konca vojne ni moglo priključiti narodnoosvobodilni vojski Jugoslavije, kljub ustrajnim naporom vrhovnega štaba NOV in POJ ter množičnim petičijam, ki so jih sami primorski Slovenci in Istrani, etne takih ukrepov, poslali bodisi zaveznikom bodisi vrhovnemu štabu NOV in v tovarni Titu.

Dejstvo je, da so se naši ljudje, kjer koli so se bili, sami organizirali in vajtrajno delali na tem, da se čimprej vrnejo v domovino ter se pridružijo skupnemu boju proti sovražniku. Po ječah in taboriščih, v katerih se mnogi ostali se po kapitulaciji Italije, predvsem zavezni primorski Slovenci in Istrani, deportirani v se omenjene «specialne bataljone», so izvolili svoje narodnoosvobodilne odbore in se skoraj brez izjeme opredelili za NOV, za Tita.

V tem gibanju so imeli velike deleže zlasti nekateri stari borci — komunisti in antifasisti. Vsi ti naši ljudje se niso bali ne groženj ne zapovedi, ampak so ne nehno zahtevali tudi od zaveznikov, da jih priznajo kot Jugoslovane in sestavi del Titove narodnoosvobodilne vojske. Vsi so čakali samo na trenutke, da postanejo Titovi partizani.

To je bil edinstven plebiscit, kakršnega zgodovina ne pozna. Lahko trdimo, da skoraj ni bilo primorskega Slovenca in Istrana, do katerega so prišle vesti o stanju v domovini, ki bi se ne bil opredelil ne le za svoj narod, temveč tudi za novo, Titovo Jugoslavijo. Skoraj vsak od njih je skušal premagati še tako velike ovire, da bi vstopili v partizane ter prispevali svoj delež za svobodo in boljšo bodočnost svojega ljudstva.

B. B.

ELLERY QUINN:

Mastni dolarji

Ko so stopili v hišo, so iskali nekaj drugega. Toda v eni izmed sob z vhodom iz hodnika so našli na podu mrtvega človeka, nad katerim se je sklanjala lepa plavalaska. V roki je čvrsto držala revolver.

Narednik Walley ji je previdno odvzel orožje.

«Vi ste...»

«Gospa Graham,» je odgovorila mlada žena. «June Graham.»

Carl Brock je 24 ur pred tem čital časopis. Ležal je na neposteljeni postelji, ko je zavonilo pri vohodu.

«Glej! Glej! Gospod Finger,» je rekel Brock, ko je odprl vrata. Sam Finger, hišni lastnik, je molče vstopil. Njegov molk ni pomenil nič dobrega.

«Zakaj prihajate?» je vprašal Brock, ko ga je spremljal v sobo. «Zaradi stanarine.»

«Poslušajte, Brock. Vi ste brez dovoljenja dali v najem tri od vaših petih sob. To je kršitev najnovejšega dogovora.»

Prišel je naštevati, kot bi čital iz knjige:

«Prvo, Anna Wodesty z dvema majhnima otrokoma. Zvečer dela kot čistilka v neki ustanovi. Potem neki siromak brez posla, ki se imenuje Smith, in še zakonski par Graham. Te osebe niso podpisale nobene pogodbe z menoj, vi pa prejimate od njih 25 dolarjev tedensko za sobo, kar znaša mesečno 300 dolarjev. Meni po cenejših stanarjih plačujete le 85 dolarjev za vseh pet sob.»

«Zakaj toliko besed med pametnimi možmi?» je rekel Brock nestrpnostno. «Povejte, koliko zahtevate?»

«Polovico,» je tiho rekel Finger.

Brock je s krepkim zamahom odinil stol. Ker je bil stol njegov, Finger ni niti trenil z očmi. Čakal je.

«V zadnjem času nisem imel sreče na dirkah,» je godrnjal Brock. «Potrebujem nekaj časa, da zberem denar.»

«Pohitite z zbiranjem,» je rekel

Finger in držal roko na kljuki. «Dajem vam rok do osme ure jutri zvečer.»

Brock je brcnil stol, stopil v predsobo in na široko odprl vrata v sobo gospe Wodesty. «Ali ne znate potrkati?» je vprašala žena mrko. «Kaj želite?»

«Stanarino.»

«Znano vam je, da sem bila bolna. Plačala vam bom prihodnjo nedeljo.»

Godrnja se je vrnil v svojo sobo. Niti ni dobro zaprl vrata za seboj, ko so se znova odprla. V sobo je planil Hank Graham, bivši oficir.

«Kaj zahtevate, človek?» je vprašal Brock in se umaknil za neki naslanjač.

«Svoj denar. In nikar se ne pretvarjajte, kot da ne bi vedeli, kje je. Pri priti mi vrnite tri tisoč dolarjev, ki ste jih vzeli iz moje sobe!»

«Pomirite se, zaboga,» je mrmral Brock. «Pravite, da ste imeli tri tisoč dolarjev?»

«Prihranek. Dobil sem jih, ko sem bil demobiliziran. Nihče ni vedel zanj. Tudi moja žena ne. Nameraval sem kupiti hišico v Jerseyju in preseliti June. Denar je izgubil in vi edini imate ključ od naše sobe.» Graham je grozeče stopil proti naslanjaču: «Vrnite mi ga, ničvrednež, sicer vas ubijem.»

«Nikoli nisem slišal za ta denar,» je rekel Brock in se umakal. «Mislim pa, da vem, kdo ga je vzel. Če mi pustite nekaj časa, sem prepričan, da ga najdem.»

Hank Graham ga je prebodel z očmi.

«Čakal bom do jutri zvečer,» je zapretil.

Brock je počakal, da se je bivši oficir vrnil v svojo sobo, nato se je počasi odpravil na hodnik in potrkal na zadnja vrata.

«Smith, črpilite!» je rekel. «Jaz sem — Brock.»

V ključavnici je zaškrtal ključ. «Kaj hočete?» je vprašal.

«Grahamovih tri tisoč dolarjev.»

«Kaj?»

Brock ga je zgrabil za vrat in pričel stiskati.

«Bedni lopov,» je pisal. «Misli si, da te ne bom ujel. Smith!...»

Pravo ime si izmisli. Od prvega trenutka vem, da si ti Katsy Johnson, vlomilec, ki ga na vseh koncih išče policija.

Johnson je pokazal z roko na svoje grlo in Brock je nekoliko popustil.

«Predlagam vam kupčijo,» je rekel Johnson in težko dihal. «Razdeliva si plen...»

«Naj bo. Prepričan bom oficirja, naj vzame tisoč dolarjev, tebi petsto... meni ostanek... Kje so dolarji?»

Johnson je potegnil iz žepa tobaknico in vzel iz nje cigareto s filtrom. Raztrgal je cigaretni papir. Med tobakom in filtrom je bila cevka zelenkastega papirja. Razvil jo je in pokazal so se trije bankovci po tisoč dolarjev, na katerih je bilo opaziti masne madeže. Tudi cigareta je bila masna.

«Kaj za vraga, pa kadite? Strojni oltje?» je vprašal Brock in vtaknil bankovce v žep.

«Dajte mi moj delež,» se je protivil Johnson.

Brock ga je grobo zavrnil: «Dal ti jih bom, ko se sporazumem z Grahamom. Morda ne bo pristal na kupčijo.»

«Prav, prav,» je godrnjal Johnson. «Toda ne poskušajte me igrati, kajti...»

Brock je odšel iz sobe in se porogljivo smehljalo.

To se je dogajalo v tork.

V sredo okrog pol devete ure je narednik Walley z inspektorjem Quinnom in njegovim sinom Elleryjem stopil v hišo, da bi poiskal Katsyja Johnsona. Vendar niso našli samo njega, ampak tudi truplo Charlyja Brocka. Brocka je nekdo ubil iz neposredne bližine z revolverjem kalibra 45. Ubijskega je uporabil blazino, da je zadušil strel.

Čez nekaj minut so zvedeli vse o Brockovih ilegalnih najemnikih in vse, kar se je dogajalo prejšnji večer. Najprej o Brockovi grožnji Anni Wodesty, češ da jo bo vrnil na cesto. Takoj potem jim je Hank Graham povedal o kraji treh tisoč dolarjev.

Katsy Johnson, ki so ga prenesli v njegovi sobi, je prestrašen, da bi ga ne obdolžili uboja, takoj priznal krajo Brockovega denarja in povedal, kaj sta se dogovorila z Brockom.

Vse so pojasnili razen nečesa: kdo je bil Charlyja Brocka v njegovi spalnici med 5. uro in 8.30 zvečer? Nekdo je očito lagal.

Takoj nato so poslali po hišnega lastnika Sammyja Fingerja. Ta je jecajo priznal, da je bil zvečer pri Brocku nekaj minut pred osmo. Trnasto pa je ponavljal, da ga je zapustil živega.

Hank Graham je izjavil, da je vstopil v Brockovo sobo takoj, ko je Finger odšel, in da se je z Brockom pogovarjal kakih pet minut. Ko sta se razšla, pa je bil Brock še živ.

Katsy Johnson je izjavil, da v sredo zvečer ni videl Brocka. Taksna je bila tudi izjava Anne Wodesty. Sum je padel torej le na plavalosko, ki so jo našli z revolverjem v roki poleg še toplega trupla.

«Zakaj ste ubili tega človeka?» je vprašal inspektor Quinn.

«Nisem ga ubila,» je rekla June Graham, ne da bi dvignila pogled. «Vstopila sem, da bi se pogovarjala z njim, pa sem ga našla mrtvega.»

«In zakaj ste vzeli revolver?»

«Ne vem... to... to sem napravila, ne da bi kaj mislila.»

«Jaz vem,» se je vmešal Ellery.

«Pobrali ste ga zato, ker ste ga prepoznali.»

«Nisem.»

«Bolje bi bilo, da najdete mojih

tri tisoč dolarjev, kot da mučite mojo ženo,» je ježno rekel Hank Graham.

«Smo jih že našli,» je odgovoril inspektor Quinn. «Tu v sobi. V Brockovem čevlju. Toda nikar ne menjajmo snovi pogovora, Graham. Vaša žena je prepoznala revolver.»

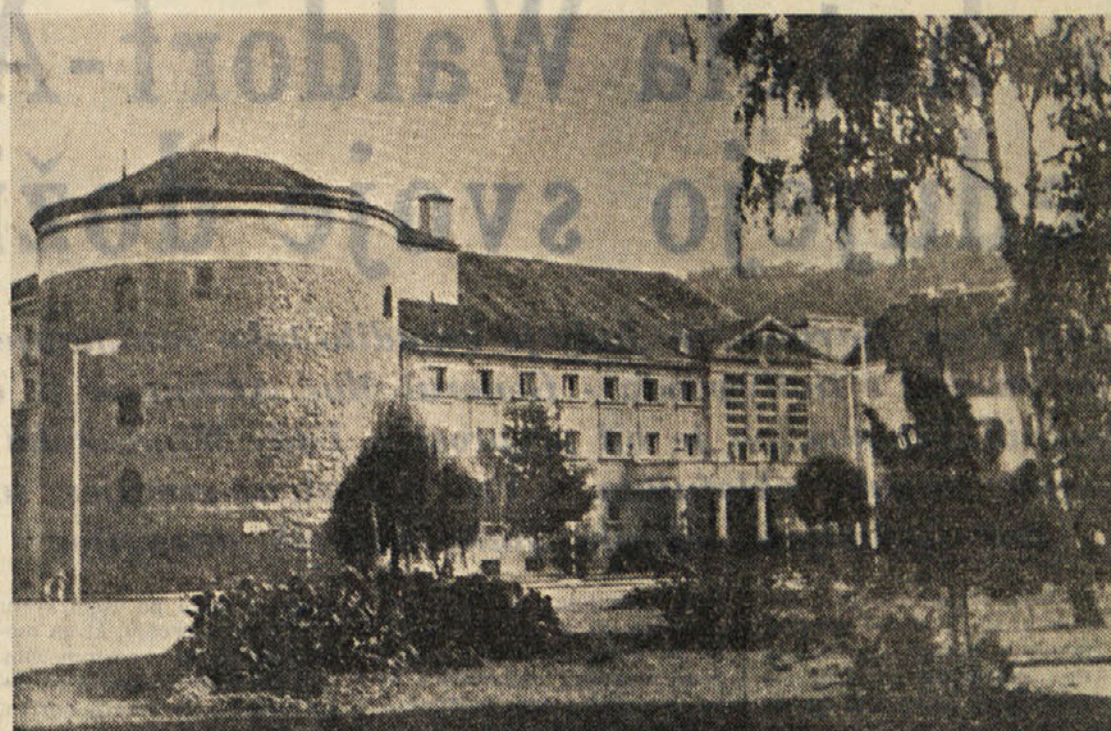
«Ni res,» je rekla June obupano.

«Danes sem ga videla prvič.»

«Dobra obramba,» je pripomnil Ellery, «vendar ne zadošča. To je revolver vašega moža, kaliber 45. Ko ste ga opazili poleg Brocko-

(Nadaljevanje na 7. strani)

CELJSKI STARI GRAD BO ZAŽIVEL LASTNO ZGODOVINO

Gledališče v Celju

Novačanov HERMAN CELJSKI v izvedbi SLG

Od 17. do 25. julija bo celjski Stari grad prizorišče grajskih iger, ki jih prireja tamkajšnje Slovensko ljudsko gledališče. Letošnje igranje naj bi postalo vsakoletna prireditev, ki bi dopolnjevala turistično sezono.

Kakor je s tem v zvezi na tiskovni konferenci povedal upravnik SLG Bruno Hartman, so se za grajske igrice odločili iz več razlogov. Predvsem je prav, da dobi Celje v turistični sezoni prireditev, ki ne bi bila zgolj lokalnega značaja. Pri realizaciji te zamisli bodo upoštevali izkušnje tovrstnih prireditev drugod po svetu, zlasti v Avstraliji, Angliji in Franciji, kjer srednjeveške ambience smiselno vključujejo v posamezne priredbe. Eden izmed razlogov je po njegovem mnenju tudi v tem, da se zdi možno ob grajskih igrarh posredovati določene umetniške stvaritve širšemu krogu občinstva.

Kolikor bodo grajske igrice postale standardna prireditev, bi se utegnilo po mnenju Bruna Hartmana dobiti nekaj, kar bo gotovo pritegovalo široke množice obiskovalcev. Ideja o tem se je v SLG porodila že pred štirimi leti, ko je režiser Branko Gombač pripravil Celjske grofe, vendar je realizacija za-

Veronika Deseniška bo Minika Kjurova

radi različnih vzrokov odpadla, pač pa jo je s pridom povzel celjski Delavski oder.

Vaje za Novačanovega Hermana Celjskega, ki so ga zadnjič igrali v mestnem parku l. 1933 v režiji Milana Košiča, potekajo brez zastojev. Poletno celotnega ansambla in trškega gosta Jožka Lukeža, ki bo nastopil v vlogi patra Melhiorja, je gledališče kot statista angažiralo dijakke in odrasle. Nastopilo bo skupaj okrog 90 igralcev. Na prizorišču bo prišlo tudi 10 konj. V prizorišču, ki ga je pripravil arh. Sveta Jovana-

Tudi Jožko Lukeš bo igral v Novačanovem Hermanu Celjskem

novic, ima osrednjo vlogo Friderik stolp, urejeno pa bo tako, da bo mogel vsak gledalec doživeti videnje v silati. Akustika je odlična. Predstavo režira Branko Gombač, kostume je pripravila Maja Jarčeva, glasbo Marjan Vodopivec, ples pa bo skoreografoval Metod Jeras.

Na tribuni bo 1500 sedežev (brez stojšč), ki bodo veljali 350 in 500 dinarjev. V času grajskih iger bodo cesto na grad osvetlili. Seveda bi bilo zelo prav, če bi vsaj ob tejo priložnosti tudi pešpot na Grad uredili tako, kakor bi se zaradi same turistične zanimivosti Gradu spodobilo.

Sl. Ru.

(Nadaljevanje na 7. strani)

ZALOŽNIŠKO DEJANJE, KI ZASLUŽI POHVALO

Lirika - Epika - Dramatika

Mladi avtorji - Helga Glušič, Matjaž Kmecl, Saša Skaza, Franc Zadravec - so napisali knjigo razprav, ki je vredna pozornosti vseh, ki se zanimajo za literaturo

V odlični opremi, kakršne je deležna le malokatera izbrana knjiga, je pri Pomurski založbi v Murski Soboti izšla knjiga s preprostim naslovom: LIRIKA - EPIKA - DRAMATIKA. Čeprav gre morda za delo, ki ni toliko namenjeno širšemu krogu bralcev temveč bolj izbranim bralcem, proučevalcem domače književnosti, študentom, profesorjem in posebnim ljubiteljem slovenske literature, je vendar pomen te knjige velik. Prvič zato, ker

tako stopa v javnost s knjigo svojih del mlada generacija slovenskih slavistov, ki se bodisi v revijah, časopisih in tudi na univerzi vedno močneje uveljavlja s svojimi kritičnimi študijami, kritikami in poročili. To so Helga Glušič, Matjaž Kmecl, Saša Skaza in Franc Zadravec, ki si bodo s to knjigo prav gotovo še utrdili sloves. Drugi pomen knjige pa je prav gotovo že v njeni sami izdaji. Pred voljo podobne literature skorajda nismo

imeli. Po osvoboditvi pa smo vendar le začeli dobivati tudi knjige esejev in postopoma tudi izdaje kritik naših priznanih kritikov, čeprav sicer predvsem starejših generacij. Taka knjiga, kot je izšla sedaj, ki prinaša literarno-zgodovinske študije in teoretične razprave o vrednotenju literarnih umetnin, pa je pri nas nekaj novega. Zato gre avtorjem, predvsem pa založbi za izdajo resnično priznanje.

Kot izvemo iz predgovora, so

si avtorji izbrali teme po lastnem preudarku in raziskovalnih nagibih. Vse pa družijo volja prebiti se preko okvirov impresionistične in pozitivistične metode. Od vnanje biografije umetnine jih žene raziskovalna volja k njenemu idejno-estetskemu tkivu, k besedi, podobi, osebnosti in družbeni etični vrednosti, ki sije iz besedila. V enaki meri kot jezik, stil in kompozicija jih zanima duhovna, čustvena in etična umetniška resnica o človeku. Zavedajo se, da je literarna stvaritev zvezana s človekom, jezikom, časom in družbo, da je rezultat trdega ustvarjalnega dela in da je zato raziskovanje književne umetnine sicer najzahtevnejše, a tudi najlepše in najbolj smotna stran literarnozgodovinskega dela.

Knjiga študij o slovenski književnosti ima dva, pravzaprav tri dele. Uvodoma so objavljeni prispevki vseh štirih sodelavcev. Na začetku je objavljen prispevek Matjaža Kmecla o možnostih raziskovanja literarnih umetnin, nato pa sledi tri študije: o liriki (Franc Zadravec), epiki (Aleksander Skaza) in dramatikah (Helga Glušič). Prav na koncu knjige pa sta še dve teoretični razpravi. Medtem ko Franc Zadravec razpravlja o literarno-zgodovinski metodologiji, je Matjaž Kmecl prispeval krajši pregled slovenske literarne zgodovinske dejavnosti. Vmes, v tem okviru, pa so objavljeni sestavki sodelavcev, ki razpravljajo o posameznih stvaritvah slovenskih umetnikov ali o njih samih. Tako piše Helga Glušič o Jančici Prežibovega Voranca in o Baladi o trobentah in oblaku Cirila Kosmača. Ista avtorica je prispevala kratko študijo o socialni misli v pesmi Mileta Klopčiča «Dete ne mara spat». Matjaž Kmecl razpravlja o treh pesmih Kajetana Kovčiča (Na nasipu, Popoldan, Beg) in s pomočjo njih analizira razvoj Kovičeve umetnosti. Isti avtor je prispeval še razpravo o pravilnosti «Večerne pravljice» Gregorja Strnišarja ter razpravo o treh slovenskih dramah: Kreftovih Celjskih grofih, Borovih Raztrgancih in Antigoni Dominika Smoleta, od katerih vsaka je bila različnega idejnega vira in od katerih vsaka razkriva svoj odzvo na stvarnost in vsaka svoje vrste pobudo za oblikovanje dramskega spopada. Najštevilnejši pa so v knjigi LIRIKA, EPIKA, DRAMATIKA prispevki Francisa Zadravca. Ta je prispeval razpravo o impresionizmu Josipa Murina o liriki Mirana Jarca in o ciklični pesnitvi Srečka Kosovel Tragedija na oceanu. Franc Zadravec obširno analizira in z vseh strani vrednoti Cankarjev

Sl. Ru.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Stolp na celjskem Starem gradu

Estetiki

Ves pretekli teden sem bil zelo slabe volje. Morda zaradi vročine, ki je naenkrat pritislila, morda pa tudi iz drugih razlogov, ki jih tu ne kaže naštevati, ker zadevajo mene samega in so že samo zaradi tega nezanimivi.

No, bil sem pač slabe volje in obhajalo so me najbolj črne misli. Spomnil sem se na vojno, na letošnjo prijazno Vamoni, na vse slabe knjige, ki sem jih prebral v zadnjih desetih letih, na deševne jesenske popoldneve in končno tudi na razgovor, ki sem ga pred kakim dobrim mesecem imel z nadarjenim književnikom.

Sedela sta pri kavji in načela vprašanje sodobne estetike. Književnik je trdil, da se svet prav tako v estetskem kot v duhovnem in fizičnem pogledu ne spreminja in da so zato grško-rimске estetske vrednote še danes polno veljavne. Ni v moji naravi, da bi upovarjal nadarjenim ljudem, zlasti se, če so književniki, ki jih visoko cenim in spoštujem, saj se v njih uteleša tista vasa, ki je v sodobnem svetu, polnem dvomov in negotovosti, tako redka čednost. Vendar sem si upal odgovoriti, da se ne morem strinjati z njim. Res je sicer, da se človek ne more spremeniti, ker ni — vsaj za sedaj — logično pričakovati, da mu bo v bližnji prihodnosti zrasla še ena roka ali kaj podobnega. Res je tudi, da so njegove duhovne potrebe v bistvu vedno enake. Ni pa res, da ima estetika kaj opraviti s številom človekovih rok ali s splošnim prizadevanjem po udobnosti in duhovni lenobi.

Da bi tega nikoli ne rekli! Skočil je name kot razjarjen lev in mi takoj zamašil usta z vehemenco svojega prepričanja in s prepričevalnostjo svoje vehemencnosti. Obmolknil sem, dobro zavedajoč se svoje skromne neukosti in odšel, ne da bi do dna izpil škodljivo kavo, kar se mi zelo vedokdaj pripiše.

Med črnimi mislimi, ki so mi pretekli teden rojile po glavi, se je zato pojavila tudi ta in začel sem se ukvarjati z njo v blaženem miru svoje delovne sobice. Prišel sem do nekega zanimivega zaključka, o katerem bom morda vsaj tukaj lahko spregovoril.

Se vedno moram trdit, da estetika nima kaj opraviti s človekovo fizično zunanjostjo in s splošnim prizadevanjem po udobnosti in duhovni lenobi, dasi je brez dvoma duhovna zadeva. Estetiki čuti je v bistvu okus, ki ga določata po eni strani civilizacijska izkušnost, po drugi pa kulturna zrelost. Grško-rimška estetika je temeljila na veri v načrtnost narave, češ da je narava najpopolnejša stvariteljska in da je zato vse, kar ustvari, že po definiciji lepo, ker dela po nekem imanentnem vzgledu absolutne lepote. Po domače povedano, je stari Grk ob cvetoči vrtici vzkliknil: «Jo, kako lepa vrtinca! Glej, kako popolne liste ima! Vsak je točno na svojem mestu in raste po večnih pravilih, ki jih samo narava pozna. Ko bi jo človek mogel točno posnemati, bi bil največji umetnik na svetu.» Tako so ob cvetoči vrtici govorili tudi naši dedje in celo naši starši. Danes je drugače. Danes se človek, čeprav še medlo, zaveda relativnosti vseh naravnih zakonov in ob cvetoči vrtici govori približno takole: «Kdo ve, kakšna si bila pred milijoni let in kakšna boš leta 6001965. Zdaj si vrtinca, to je res, toda v daljni preteklosti prav gotovo nisi bila vrtinca, ker nisi imela sedanjih značilnosti. Kaj si bila tedaj, žalostna rastlina? In kaj boš čez šest milijonov let? Boš še rastlina ali že žival?»

Tako govori sodobni človek. Njegova estetika ne priznava več nobenega vneprejš, določenega in večnega pravila, temveč samo tragično in vendar stvarno in jasno zmedo, ki izhaja iz spoznanja, da smo trenutni nič v vedno spreminjajočem se niču našega ničastega sveta. Zato se ne more navduševati ne za popolnost narave ne za popolnost svojega duha, saj dobro ve, da popolnosti ni, ker je enostavno ne more biti. Sodobni človek se je končno naučil skromnosti. Padel je iz nebes na zemljo in joče za izgubljenim rajem. Toda rodil se je končno in tega rojstva je v resnici ponosen.

Misli, ki so me obhajale pretekli teden, so bile res črne. Kaj more biti namreč bolj žalostno kot pogreb grško-rimске estetike? Potolažil sem se nekoliko šele včeraj, ko me je mlajši sin povlekel za rokav in rekel: «Očka, pridi pogledat, kako lepo packo sem narisal!»

NAIVNEŽ

Pripovedovali so mi...

Objavljamo tudi ta pri-spevek, čeprav je že dokaj pozno.

Učenka sem 3. razreda slovenske osnovne šole v Beogradu. Pišem se Marjeta Sekirnik. Letos za 1. maj sem bila prvič v Trstu, kjer je rojena moja nana. Peljali so me povsod, tudi na pokopališče, kjer so pokopani naši sorodniki in Pinko Tomažič, tržaški narodni heroj. Ko je moja nana še bila mlado dekle, je poznala Pinka in njegovo sestro Danico. Hodili so se skupaj kopat in ob nedeljah na izlete. Posebno radi so prepevali slovenske pesmi. Pozneje je Pinko postal vodja slovenske napredne mladine. Fašisti so ga zaprli leta 1941 in ga obdoli na smrt in potem ustrelili z drugimi na Opcinah. Tudi njegovo sestro Danico so kasneje ubili fašisti. Bila sem na njegovem grobu in položila nanj rdeč

nagelj. Kar hudo mi je bilo, ko sem čitala na grobu njegove besede, napisane dno uri preden so ga ustrelili: «Če do dan lep, dom vesel, da bom še enkrat pozdravljal naravo in svet, nič ne bo hudega, vse bo minilo v hipu in zemlja, ki sem jo vedno ljubil me bo sprejela...». Vsega do kraja tam nisem razumela, eseno sem se to naučila na pamet, da bi lahko v šoli povedala učitelji in sošolcem.

Nana je imela tudi sestrično, ki je bila zelo hrabro dekle. Ime ji je bilo Vojka. Tudi njo so fašisti zaprli in odpeljali v Italijo. Takrat še ni imela 16 let. Poenke je postala partizanka in se borila za svobodo vseh nas. Njen grob je daleč pri Kninu in prosila sem mamico in očka, da me kdaj peljejo tja. Stric mi je dal dve sliki, katere sem nesla v šolo pokazati.

MARJETA SEKIRNIK

Tajnice hotela Waldorf-Astoria pripovedujejo svoje doživljaje

Pripovedovanje Rosy, Barbare in Judy je vzbudilo tako zanimanje, da hočejo njih spomine posneti v Hollywoodu - General Mac Arthur se je obnašal kot kralj, predsednik Truman pa je bil preprost - Lady Windsorska je Barbaro zaradi neznatne napake oklofutala - Vse tri «steno-gracije» so osemnajst dni sestavljale seznam maharadževih draguljev

Kar čez noč so se tri «steno-gracije», kot jih ameriški časopisi nazivajo, postale slavne in vse kaže, da se jim obeta še lepo in prijetno življenje. Ako bodo ramer sprejela ponudbo filmske družbe Metro

Goldwyn Mayer, da bi doživljaje, ki so jih zbrale v svojih spominih posneli na filmski trak. Pravzaprav ni tudi nič čudnega, da se za njih spomin tako zanimajo filmske družbe, a tudi razni listi, kajti v

njih opisujejo najrazličnejše dogodke, ki so jim bile priča ko so imele opravka s številnimi slavimi osebnostmi, ki so se mudili v tem najznamenitejšem hotelu na svetu. Hotel Waldorf-Astoria v New

Yorku je znan po vsem svetu po svojem razkošju, ki ga more nuditi svojim gostom. Obiskovalci New Yorka, ki da nekaj nese, je že skoraj dolžan, zaradi ugleda, stanovati v tem hotelu. Zlasti odkar je New York sedež združenih narodov, prihajajo tja najvidnejše osebnosti z vsega sveta. Državni poglavarji, ministri in državni delegati, poslaniki, vojaški in cerkveni dostojanstveniki, princ, knezi, nekdanji kralji, mogotci iz gospodarskega sveta, umetniki vseh vrst in vmes tudi kak pustolovec.

Večina teh obiskovalcev ostane v hotelu dalj časa in v njem opravlja kaj malega poslova. In za take primere ima hotel na razpolago posebne tajnice, ki naročila gostov opravijo.

Rosy Macintosh je najstarejša med temi tremi dekletki. Osemnajst let je bila v službi v hotelu Waldorf-Astoria. V tem času je opravljala tajniške posle za številne državniške in vladarje, ko so bili gostje tega hotela.

Tudi Barbara Ann Milnes je imela v hotelu Waldorf-Astoria enak posel kot Rosy, le da se je bolj «specializirala» na hotelske gostje. Streči raznim muham — in to je pravzaprav zelo milo povedano — različnih dam in jih zadovolji, ni prav lahko opravilo. Vidi se že po tem, ker je vodstvo tega hotela zelo dolgo iskalo v ta namen primerno tajnico, in se je nazadnje pred dvema letoma odločilo za Barbaro, ki se odlikuje pred vsemi ne samo zaradi svoje nedopovedljive prilagodljivosti, marveč tudi zaradi svojih «jeklenih» živcev.

V svojih spominih opisuje take prizore z rekaterimi damami, da bi vsaka druga tajnica ali pobesnela ali pa pobegnila od tam. Barbara pa je vedno ostala popolnoma mirna, dobro se je znala obvladati in je pokazala prijazen obraz. «Na njej si človek lahko polomi zobe!» je o njej delala ena najbolj ekscentričnih klijentk, multimilijonarka Barbara Hutton.

Mis Milnes se je na to samo rahlo nasmehnila. «Ako se ne bi vsa ta leta tako brzdala, bi že zdavnaj bila ali v norišnici ali pa v «Sing-Sing».

Tretja med temi tajnicami je Judy Gruentner. Najmlajša in razvivahnejša med stenotipistkami v Waldorfu. Videti je, da se je ona «specializirala» na umetnice in umetnike.

Saj je tudi sama nekoliko poseben tip. Vsak teden ima drugačno pričesko, ličilo in lak za nohte. Zgodilo se je celo, da je gostje, ki niso bili v hotelu že kakšno leto, niso več spoznali, ko so vnovič prišli. Judy ramer različna menja tudi barvo las.

Te tri stenotipistke so v letih, ko so delale v hotelu, doživele toliko zanimivega, ne verjetnega in senzacionalnega, da so se odločile vse to napisati. Del teh spominov je bil pred kratkim objavljen v neki ženski reviji.

In tako so postale Rosy, Barbara in Judy čez noč slavne. Rosy Macintosh deli svoje klijente v neimrke in skuppe. Iz njenega pisanja se kaj kmalu vidi, da si spriči tega, da je imela priložnost leto za letom, od blizu opazovati in proučevati «največje glave na svetu», ne dela o njih nobene utvare več.

«Moj najtežavnejši klijent, katerega je bilo tudi zelo težko zadovoljiti, je bil general Douglas MacArthur», piše Rosy.

«Nihče si ne more predstavljati, v kako vzvišenem toru je sestavljal svoja pisma. Spoznala sem ga, ko je še bil tam daleč na Japonskem nekak nekronani kralj. Temu primerno se je tudi obnašal, ko je stanoval pri nas. Zahteval je postrežbo, kakršna gre kraljem in cesarjem. Nikoli me ni pogledal, ko sem prišla k njemu v sobo. Niti odzdravil mi ni nikoli, temveč je le malomarno zamahnil z dvema prstoma.»

V lepem spominu pa ima Rosy nekdanjega ameriškega predsednika Trumana in nje-

govo ženo.

«Predsednik ni maral, da bi ga nagovarjali. Prezident! Zato sem ga vedno nagovarjala s 'Sir', s čimer se je zadovoljil. Truman je po navadi tipikal svoja zasebna pisma sam. Le za najvažnejša pisma se je obračal name, da sem mu jih natipkala. Nekoč sem se pri neki besedi zmotila in bi morala radirati. Toda Truman mi je vzel pismo iz rok, rekoč: 'Kar pustite. Mislimi bodo, da sem to napako napravil jaz. Saj sem bil prej le navaden uradnik, ki mu ni treba vsega tega znati...' Medtem ko je Rosy pisala na pisalni stroj, je Trumanova žena tiho prala svoje drobno perilo in ga devala sušiti na radiator centralne kurjave.»

Barbara Ann Milnes pa pripoveduje o vse bolj razburjivih dogodivščinah kot Rosy. Nekoč jo je Wallis Windsor, žena bivšega angleškega kralja, ki je zaradi nje odstopil, oklofutala. To pa zaradi tega, ker je napravila na zelo tankem roza pisemskem papirju napako, ki je ni bilo mogoče popraviti, ne da bi se papir strgal.

«Vojvodinja, pred katero smo morali stati vedno v globokem dvornem priklonu, je bila tako besna, da si je začela ruvati lase. Pozneje je poklicala, kot sem izvedela, hišnega frizerja, da ji je zopet uredil pričesko. A račun na hotela plačati, češ da sem jaz kriva, da si jo je pokvarila. Takrat je prišlo med vojvodinjo in našim ravnateljem do precej živahnega, pojasnjevanja. No, nazadnje je vojvoda le poravnal račun.»

Judy Gruentner pripoveduje o znamenitem dirigentu Stokovskem. Vselej, ko je imel v New Yorku koncert, ji je podaril vstopnico.

Njen klijent je bil tudi znani filmski igralec Cary Grant. O njem trdi, da je «obupno plah». Ko je prvič morala k njemu, da bi ji nekaj narekoval, ji je srce silno razbijalo. No, nazadnje je spoznala, da je čisto navaden človek.

Najbolj utrudljivo, hkrati pa zelo nenavadno opravilo so imele vse tri newyorške «steno-gracije», za nekega indijskega maharadža. Morale so mu namreč sestaviti seznam vseh njegovih draguljev, ki jih je imel s seboj. «Osemnajst dni smo sestavljale seznam. Pisarnotipistkami v Waldorfu. Videti je, da se je ona «specializirala» na umetnice in umetnike.

S. A.

Beatrice, nizozemska prestolonaslednica, na letališču

BEATRICE BO VZELA BIVŠEGA HITLERJEVEGA VOJAKA

Zaroka prestolonaslednice močno razburila Nizozemce

V nizozemski kraljevski družini, je že prava tradicija, da hodijo princeznice po moše v Nemčiji. Tudi prestolonaslednica Beatrice, kateri je že 27 let, si je omislila Nemca, ki je bil celo nacistični vojak v Italiji, kjer je nosil Stahlhelm (čelado) in se baje ni ravno najbolj obnašal. No, kot vsi Nemci, pa se izgovarja, da je storil le svojo dolžnost in ubogal višja povelja, kajti Nemcem je «Obrigkeit» že v krvi, kar je že pred 135 leti ugovoril pesnik Heine, ki je moral bežati pred pruskimi junjerji v Francijo. Po drugi strani pa ni navedel, da je s svojimi ljubezskimi zadevami preveč sreče in da prihajajo v spor z javnim mnenjem in celo z vlado. Spominimo se je zgražanja in sporov, ki so nastali, ko se je sestrala prestolonaslednica poročila s španskim Burboncem. Takrat ga niso hoteli, ker je katoliške vere, a tudi Nemec, ki si ga je Beatrice izbrala, je katoličan in se imenuje Klaus von Amberg, ki pa so ga Nizozemci prekrstili v Clausa.

Kaže, da je Beatrice precej mlajša in tudi vztrajna, saj ji je v začetku nasprotovala tudi kraljica Julijana. Predvsem so ji želeli tudi mlajšega moža, ki naj bi bil princ, protestant in seveda Nizozemec. Ona pa se je odločila za zrelega Nemca. Da bi omečila nasprotovanje je poglasila petdesetno glavodno stavko, tako da je izgubila kar 14 kg na teži, kar pa se ji ni ravno preveč poznalo, ker je bolj obilne postave, kar je pač že v rodu.

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

Klaus v hitlerjanski uniformi

nista imela njena babica Vilhelmina in mati Julijana, v družini Orange-Nassau namreč že tri rodove ni moških potomcev.

Beatrice je imela že mnogo snubcev. Ko ji ni bilo niti 18 let, so njeno ime omenjali v zvezi z raznimi princ, plemiči in tudi osebnimi, katerim se ne pretaka modra kri po žilah. Prvič se je pojavil z njo v javnosti nizozemski študent Bob Steensma. Bila je to prva romantična ljubezen, polna nečestnosti in vztrajnosti. Toda kralj in kraljica sta odločno prepovedala hčerki, da bi hodila s študentom. Beatrice se je jokalala, toda končno se je vdala in se je celo udeležila Bobove poroke z neko deklico leto dni pozneje. Zatem se je Beatrice nedolžno zaljubila v rimskega princa Tintija Borgheseja, ki se je kasneje srečno poročil s Fabrizio Citterio. Zatem je nastalo čustveno prijateljstvo med njo in hasenskim princem Mavricijem. Toda tudi iz te moke ni bilo kralja. Mavricij je srečal kmalu zatem svojo sedanjo ženo, lepo Tatjano.

Zdi se, da si je celo angleška kraljica Elizabeta prizadevala najti Beatrici moža. Njen priporočeneц pa ni bil princ, marveč Nicholas Tollemache iz Helminghama, sin kralja piva. Zdi se pa, da ni bil Nicholas preveč navdušen zanj, čeprav bi ga ona rada vzela. Njemu namreč ugajalo bolj suhe, kar je zvedela tudi princeznica. Zato se je jesti umikala in je šušljala. No, ubogo dekle ni imelo niti takrat sreče.

Cas je bežal. Na čelu so se ji začele delati gube in razočaranja so se kopičila. Njena mati je poslela po izkušenem sredstvu, priredila je lov, ki so se ga udeležili številni princ in plemiči iz vse Evrope. Takrat se je princeznica nenadoma zagledala v vojvodo Vilhelma Gloucesterskega, ki ji je dvoril. Toda Gloucester je pravi gladilnik in leta kot metuljček od cveta do cveta. Bil je že sit raznih pustolovščin in se ni navdušil za debelušno princezino. Kmalu zatem se je zaljubil v grško princezino Ireno. Tudi ta ljubezen je bila kratkotrajna. Zatem je prišel na vrsto princ Richard Sayn Wittgenstein, tudi Nemec, star 30 let. Kljub vsem naporom njene matere Julijane se je tudi ta kombinacija izjavila. Sedem se je Beatrice zaljubila v navadnega meščana Gerarda Paulija, starega 34 let. Toda žal je bil že poročen in je imel tri otroke.

Končno je prišel na vrsto Klaus, ki so se mu v začetku uprli dvor, vsi Nizozemci in vlada. Kot smo dejali, pa je Beatrice trmasta in je branila svojo ljubezen celo s postom, s čimer je dosegla od dvora in vlade pristane na poroko. Seveda ni njena zmaga popolna in brez pella, ker je še mnogo Nizozemcev proti tej zaroki in poroki, saj imajo Nemce precej v želodcu. Proti poroki so zlasti bivši člani odporneškega gibanja, ki so poslali tudi pismen protest, v katerem pravijo, da je Klausovo opravičevanje, da so ga vzgajali v nacističnem duhu starši, za kar torej on ni kriv, nezgodno. Nadalje pravijo, da ne morejo razumeti, kako prestolonaslednica meni, da je dostojno prikazovati njeno bodočo poroko kot nekaj častnega za monarhijo. Ti Nizozemci pravijo: «Imeli bomo za priženjenega princa Nemca čelado.»

HOROSKOP

Veljavno od 4. do 10. julija

- OVEN** (od 21. 3. do 20. 4.) Prve dni boste imeli malo slabše volje, toda sredi tedna se bodo čustveni odnosi popravili in boste naravnost sijali. Prejeli boste dobre novice od daljnih znancev. Zelo dobro vam bo uspel neki izlet.
- LEV** (od 23. 7. do 22. 8.) Nesporazume ali negotovosti v ljubezni boste lahko popravili. Ne dopustite, da bi hudobnim ljudem, da bi vplivali na vaše odnose. Osebe, ki so same, se bodo srečale s sorodno dušo. Na svoje prijatelje glejte kritično.
- STRELEC** (od 22. 11. do 21. 12.) Čustvene zadeve boste končno razčistili. Potrebno bo mnogo dobre volje in velkodušnosti do osebe, ki vas ima rada. Doživeli boste nenadne obiske ali prejeli prijetne novice od daljnih prijateljev.
- DEVICA** (od 23. 8. do 22. 9.) Čas je ugoden za ureditev čustvenih zadev in za razčistitve. Družinski in prijateljski odnosi bodo terjali od vas nekaj naporov. Končno se boste nekoliko umirili in ne boste več tako hlepli po spremembah.
- TEHTNICA** (od 23. 9. do 23. 10.) Kar bo doživeli čustvene odnose v prvih dneh, se bo proti koncu tedna popojilo. Zaljubljeni naj ostanejo trdni v svojih čustvih. S prijatelji boste uresničili neki načrt. Možno je tudi skupno potovanje.
- SKORPION** (od 24. 10. do 21. 11.) Zmečnite se že v začetku tedna za sestanek, ki vam je zelo pri srcu. Od četrta se bo okrepila težnja po ljubeznosti in nesporazumi. Bodite previdni pri izbiri novih prijateljev.
- RAK** (od 21. 6. do 22. 7.) Ne kritizirajte preveč osebe, ki vas ima rada, in kajzite do nje več ljubezni. Če vas povabi v družbo, ne odklonite va biva in bodite čimbolj dobre volje. Teden je ugoden za ureditev prijateljev in znancev.
- DVOJKA** (od 21. 5. do 20. 6.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- BLIK** (od 21. 4. do 20. 5.) Teden bo zelo živahen. Do ljubljene osebe boste gojili najboljša čustva in se boste z njo zelo dobro razumeli. Prijatelji bodo imeli važno vlogo v vašem življenju in pazite, da ne pokvarite z njimi svojih odnosov.
- BOVJKA** (od 21. 3. do 20. 4.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- DEVICA** (od 23. 8. do 22. 9.) Čas je ugoden za ureditev čustvenih zadev in za razčistitve. Družinski in prijateljski odnosi bodo terjali od vas nekaj naporov. Končno se boste nekoliko umirili in ne boste več tako hlepli po spremembah.
- TEHTNICA** (od 23. 9. do 23. 10.) Kar bo doživeli čustvene odnose v prvih dneh, se bo proti koncu tedna popojilo. Zaljubljeni naj ostanejo trdni v svojih čustvih. S prijatelji boste uresničili neki načrt. Možno je tudi skupno potovanje.
- SKORPION** (od 24. 10. do 21. 11.) Zmečnite se že v začetku tedna za sestanek, ki vam je zelo pri srcu. Od četrta se bo okrepila težnja po ljubeznosti in nesporazumi. Bodite previdni pri izbiri novih prijateljev.
- RAK** (od 21. 6. do 22. 7.) Ne kritizirajte preveč osebe, ki vas ima rada, in kajzite do nje več ljubezni. Če vas povabi v družbo, ne odklonite va biva in bodite čimbolj dobre volje. Teden je ugoden za ureditev prijateljev in znancev.
- DVOJKA** (od 21. 5. do 20. 6.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- BLIK** (od 21. 4. do 20. 5.) Teden bo zelo živahen. Do ljubljene osebe boste gojili najboljša čustva in se boste z njo zelo dobro razumeli. Prijatelji bodo imeli važno vlogo v vašem življenju in pazite, da ne pokvarite z njimi svojih odnosov.
- BOVJKA** (od 21. 3. do 20. 4.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- DEVICA** (od 23. 8. do 22. 9.) Čas je ugoden za ureditev čustvenih zadev in za razčistitve. Družinski in prijateljski odnosi bodo terjali od vas nekaj naporov. Končno se boste nekoliko umirili in ne boste več tako hlepli po spremembah.
- TEHTNICA** (od 23. 9. do 23. 10.) Kar bo doživeli čustvene odnose v prvih dneh, se bo proti koncu tedna popojilo. Zaljubljeni naj ostanejo trdni v svojih čustvih. S prijatelji boste uresničili neki načrt. Možno je tudi skupno potovanje.
- SKORPION** (od 24. 10. do 21. 11.) Zmečnite se že v začetku tedna za sestanek, ki vam je zelo pri srcu. Od četrta se bo okrepila težnja po ljubeznosti in nesporazumi. Bodite previdni pri izbiri novih prijateljev.
- RAK** (od 21. 6. do 22. 7.) Ne kritizirajte preveč osebe, ki vas ima rada, in kajzite do nje več ljubezni. Če vas povabi v družbo, ne odklonite va biva in bodite čimbolj dobre volje. Teden je ugoden za ureditev prijateljev in znancev.
- DVOJKA** (od 21. 5. do 20. 6.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- BLIK** (od 21. 4. do 20. 5.) Teden bo zelo živahen. Do ljubljene osebe boste gojili najboljša čustva in se boste z njo zelo dobro razumeli. Prijatelji bodo imeli važno vlogo v vašem življenju in pazite, da ne pokvarite z njimi svojih odnosov.
- BOVJKA** (od 21. 3. do 20. 4.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- DEVICA** (od 23. 8. do 22. 9.) Čas je ugoden za ureditev čustvenih zadev in za razčistitve. Družinski in prijateljski odnosi bodo terjali od vas nekaj naporov. Končno se boste nekoliko umirili in ne boste več tako hlepli po spremembah.
- TEHTNICA** (od 23. 9. do 23. 10.) Kar bo doživeli čustvene odnose v prvih dneh, se bo proti koncu tedna popojilo. Zaljubljeni naj ostanejo trdni v svojih čustvih. S prijatelji boste uresničili neki načrt. Možno je tudi skupno potovanje.
- SKORPION** (od 24. 10. do 21. 11.) Zmečnite se že v začetku tedna za sestanek, ki vam je zelo pri srcu. Od četrta se bo okrepila težnja po ljubeznosti in nesporazumi. Bodite previdni pri izbiri novih prijateljev.
- RAK** (od 21. 6. do 22. 7.) Ne kritizirajte preveč osebe, ki vas ima rada, in kajzite do nje več ljubezni. Če vas povabi v družbo, ne odklonite va biva in bodite čimbolj dobre volje. Teden je ugoden za ureditev prijateljev in znancev.
- DVOJKA** (od 21. 5. do 20. 6.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- BLIK** (od 21. 4. do 20. 5.) Teden bo zelo živahen. Do ljubljene osebe boste gojili najboljša čustva in se boste z njo zelo dobro razumeli. Prijatelji bodo imeli važno vlogo v vašem življenju in pazite, da ne pokvarite z njimi svojih odnosov.
- BOVJKA** (od 21. 3. do 20. 4.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- DEVICA** (od 23. 8. do 22. 9.) Čas je ugoden za ureditev čustvenih zadev in za razčistitve. Družinski in prijateljski odnosi bodo terjali od vas nekaj naporov. Končno se boste nekoliko umirili in ne boste več tako hlepli po spremembah.
- TEHTNICA** (od 23. 9. do 23. 10.) Kar bo doživeli čustvene odnose v prvih dneh, se bo proti koncu tedna popojilo. Zaljubljeni naj ostanejo trdni v svojih čustvih. S prijatelji boste uresničili neki načrt. Možno je tudi skupno potovanje.
- SKORPION** (od 24. 10. do 21. 11.) Zmečnite se že v začetku tedna za sestanek, ki vam je zelo pri srcu. Od četrta se bo okrepila težnja po ljubeznosti in nesporazumi. Bodite previdni pri izbiri novih prijateljev.
- RAK** (od 21. 6. do 22. 7.) Ne kritizirajte preveč osebe, ki vas ima rada, in kajzite do nje več ljubezni. Če vas povabi v družbo, ne odklonite va biva in bodite čimbolj dobre volje. Teden je ugoden za ureditev prijateljev in znancev.
- DVOJKA** (od 21. 5. do 20. 6.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- BLIK** (od 21. 4. do 20. 5.) Teden bo zelo živahen. Do ljubljene osebe boste gojili najboljša čustva in se boste z njo zelo dobro razumeli. Prijatelji bodo imeli važno vlogo v vašem življenju in pazite, da ne pokvarite z njimi svojih odnosov.
- BOVJKA** (od 21. 3. do 20. 4.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- DEVICA** (od 23. 8. do 22. 9.) Čas je ugoden za ureditev čustvenih zadev in za razčistitve. Družinski in prijateljski odnosi bodo terjali od vas nekaj naporov. Končno se boste nekoliko umirili in ne boste več tako hlepli po spremembah.
- TEHTNICA** (od 23. 9. do 23. 10.) Kar bo doživeli čustvene odnose v prvih dneh, se bo proti koncu tedna popojilo. Zaljubljeni naj ostanejo trdni v svojih čustvih. S prijatelji boste uresničili neki načrt. Možno je tudi skupno potovanje.
- SKORPION** (od 24. 10. do 21. 11.) Zmečnite se že v začetku tedna za sestanek, ki vam je zelo pri srcu. Od četrta se bo okrepila težnja po ljubeznosti in nesporazumi. Bodite previdni pri izbiri novih prijateljev.
- RAK** (od 21. 6. do 22. 7.) Ne kritizirajte preveč osebe, ki vas ima rada, in kajzite do nje več ljubezni. Če vas povabi v družbo, ne odklonite va biva in bodite čimbolj dobre volje. Teden je ugoden za ureditev prijateljev in znancev.
- DVOJKA** (od 21. 5. do 20. 6.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- BLIK** (od 21. 4. do 20. 5.) Teden bo zelo živahen. Do ljubljene osebe boste gojili najboljša čustva in se boste z njo zelo dobro razumeli. Prijatelji bodo imeli važno vlogo v vašem življenju in pazite, da ne pokvarite z njimi svojih odnosov.
- BOVJKA** (od 21. 3. do 20. 4.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- DEVICA** (od 23. 8. do 22. 9.) Čas je ugoden za ureditev čustvenih zadev in za razčistitve. Družinski in prijateljski odnosi bodo terjali od vas nekaj naporov. Končno se boste nekoliko umirili in ne boste več tako hlepli po spremembah.
- TEHTNICA** (od 23. 9. do 23. 10.) Kar bo doživeli čustvene odnose v prvih dneh, se bo proti koncu tedna popojilo. Zaljubljeni naj ostanejo trdni v svojih čustvih. S prijatelji boste uresničili neki načrt. Možno je tudi skupno potovanje.
- SKORPION** (od 24. 10. do 21. 11.) Zmečnite se že v začetku tedna za sestanek, ki vam je zelo pri srcu. Od četrta se bo okrepila težnja po ljubeznosti in nesporazumi. Bodite previdni pri izbiri novih prijateljev.
- RAK** (od 21. 6. do 22. 7.) Ne kritizirajte preveč osebe, ki vas ima rada, in kajzite do nje več ljubezni. Če vas povabi v družbo, ne odklonite va biva in bodite čimbolj dobre volje. Teden je ugoden za ureditev prijateljev in znancev.
- DVOJKA** (od 21. 5. do 20. 6.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- BLIK** (od 21. 4. do 20. 5.) Teden bo zelo živahen. Do ljubljene osebe boste gojili najboljša čustva in se boste z njo zelo dobro razumeli. Prijatelji bodo imeli važno vlogo v vašem življenju in pazite, da ne pokvarite z njimi svojih odnosov.
- BOVJKA** (od 21. 3. do 20. 4.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori zaradi otrok.
- DEVICA** (od 23. 8. do 22. 9.) Čas je ugoden za ureditev čustvenih zadev in za razčistitve. Družinski in prijateljski odnosi bodo terjali od vas nekaj naporov. Končno se boste nekoliko umirili in ne boste več tako hlepli po spremembah.
- TEHTNICA** (od 23. 9. do 23. 10.) Kar bo doživeli čustvene odnose v prvih dneh, se bo proti koncu tedna popojilo. Zaljubljeni naj ostanejo trdni v svojih čustvih. S prijatelji boste uresničili neki načrt. Možno je tudi skupno potovanje.
- SKORPION** (od 24. 10. do 21. 11.) Zmečnite se že v začetku tedna za sestanek, ki vam je zelo pri srcu. Od četrta se bo okrepila težnja po ljubeznosti in nesporazumi. Bodite previdni pri izbiri novih prijateljev.
- RAK** (od 21. 6. do 22. 7.) Ne kritizirajte preveč osebe, ki vas ima rada, in kajzite do nje več ljubezni. Če vas povabi v družbo, ne odklonite va biva in bodite čimbolj dobre volje. Teden je ugoden za ureditev prijateljev in znancev.
- DVOJKA** (od 21. 5. do 20. 6.) Vpliv zvezd tega tedna je zelo ugoden in bo privedel do popolnega preobrata v ljubezenskih odnosih. Predvsem se boste z ljubljeno osebo bolj razumeli. V družini ugodno nastati spori

PROSVETA

MESEČNA PRILOGA PRIMORSKEGA DNEVNICA ZA PROSVETO IN KULTURO - št. 17

Nekaj misli po občnem zboru Slovenske prosvetne zveze

Z namenom, da zagotovi zborovalcem čim več časa za razprave in da jih predhodno ne utruja s predolгими poročili, je prejšnji odbor SPZ skrajno omejil čas za poročila na občnem zboru. Tajniško in predsedniško poročilo je že dober teden pred občnim zborom razmnožil in razdelil prosvetnim društvom. Tako so se delegati že prej seznanili z vsebino poročil in lahko vnaprej pripravili svoje pripombe in predloge. Vendar o marsikaterem problemu, ki je bil omenjen v tajniškem poročilu, zborovalci niso razpravljali ali jih pa omenili le mimogrede. Med temi je tudi vprašanje odnosov med včlanjenimi društvi in glavnim odborom SPZ.

Omenjeno je bilo, da se prosvetna društva in odbor SPZ v marsikaterem slučaju smatrajo kot dva različna partnerja, ki sta drug drugemu nekako v opoziciji. Ne bom se spuščal v analizo vzrokov za tako obdobje, ker bi to zahtevalo dolgo razpravo. Rad bi le omenil, da obstoje možnosti, da se taki zgrešeni in nezdruženi odnosi — društvo kontra odbor SPZ — popravijo oz. korenito spremenijo. In da se dejansko ustvari Prosvetno Zvezo, ki bo res zveza, ne pa urad. Odnos prosvetnega društva do glavnega odbora ali tajništva SPZ je bil mnogokrat podoben onemu, ki ga ima navaden državljani do pisarni raznih državnih uradov.

Pred zadnjim občnim zborom Prosvetne Zveze sta bili v Trstu dve posvetovanji zastopnikov prosvetnih društev. Ti so z zadovoljstvom ugotovili, da so taki sestanki zelo koristni. Prvenstveno zato, ker rešujejo vprašanje stikov med glavnim odborom SPZ in prosvetnimi društvi. V neposrednem razgovoru zastopnikov s člani glavnega odbora se lahko razčisti in pojasni marsikateri nesporazum, zaradi katerega si včasih eni in drugi delajo slabo kri. Vedno se pri pomenku iz oči v oči ugotovi, da ni na nobeni strani nobene animoznosti ali bojkota. Vedno se izkaže, da nas vežejo isti nameni in isti ideali ter da nastajajo nespo- razumi ali celo spori le zaradi prerabljenih medsebojnih stikov. Tu bi si dovolil pripombo, da se mi zdi, da glavni odbor, čeprav nepopolno, vendar bolje pozna delo in težave prosvetnega društva kot pa to pozna delo in težave glavnega odbora. Ta ima, poleg sodelovanja in pomoči društvom, tudi druge naloge, zaradi katerih vzdržuje stike z drugimi kulturnimi organizacijami tu in v matični domovini. Naj omenimo le skrb za vzdrževanje in izpopolnitev inventarja (tehnični pripomočki, diapozitivi, filmi, narodne noše, knjige, notni material itd.) katerega daje potem na razpolago društvom; skrb za organizacijo večjih skupnih prireditvev in za organizacijo — žal prereditkih — gostovanj raznih ansamblov iz matične domovine. Vsako društvo ve le za

ono, kar osrednja organizacija stori zanj (in to se mu zdi vedno premalo!) ne ve pa, kaj je glavni odbor storil za druga društva, katerim je prav tako dolžan pomagati. In seveda nihče, ki ni zvržen, ne more vedeti, koliko dela se pri tem nabere. Na posvetovanjih zastopnikov prosvetnih društev imajo pa društva možnost upoznati se tudi s težavami in delom glavnega odbora. Primer: na informiranost v tej smeri lahko radikalno spremeni mnenje o delu glavnega odbora.

In končno je najvažnejše to, da ta posvetovanja predstavljajo resnično misel in voljo Prosvetne Zveze. Kajti Prosvetna Zveza je zveza. Zveza prosvetnih društev. In kdo more bolj legitimno predstavljati zvezo, če ne posvet zastopnikov društev?

Tu se seveda vsiljuje pomislek, da so tudi v glavnem odboru že predstavniki prosvetnih društev. To je resnica. A resnica je tudi to, da že prej omenjene drugačne, širše naloge glavnega odbora privedejo odbornika do tega, da ne opazi več drobnih, domačih problemov društva, iz katerega je izšel. Nujno gleda na vse prosvetne probleme iz nekoliko drugačnega zornega kota. Prav zato so taki posveti zastopnikov prosvetnih društev, ki niso člani glavnega odbora in ki prav zato dejansko predstavljajo prosvetno društvo, koristni za skupno delo. Rekel bi še več: za skupno vodstvo Prosvetne Zveze. Posebno so ti posveti potrebni za važne, dalekosežne odločitve, take, ki se tičejo celotne Zveze in vsakega društva posebej. Ti posveti preprečujejo, da bi morda glavni odbor nehote, le zaradi odmaknjenosti, sprejel sklepe, s katerimi se vsa društva ne bi strinjala ali pa bili kakemu društvu celo škodljivi. S stalnimi

stiki s predstavniki prosvetnih društev si odbor SPZ zagotovi tako poslovanje, ki bo vedno izrazil volje prosvetnih društev.

Če k gornjim mislim dodamo še dejstvo, da se po pravilih vrši občni zbor vsaki dve leti (za kontinuiteto dela je daljša poslovna doba le koristna) je potreba po takih posvetih še bolj evidentna. Želimo si le, da bodo tako novoizvoljeni odbor kot zastopniki prosvetnih društev pravilno cenili važnost teh posvetov in pokazali zanje enako zanimanje kot doslej.

UBALD VRABEC

Novi odbor SPZ

Na občnem zboru Slovenske prosvetne zveze v Nabrežini, 20. junija 1965, je bil izvoljen novi odbor, ki je sestavljen takole:

Predsednik	DR. ROBERT HLAVATY
Podpredsednik	VID PRIMOŽIČ
Podpredsednik	MARIO KONT
Tajnik	EDVIN SVAB
Naměstnik tajnika	SILVAN KRIŽMANČIČ
Blagajnik	KLAVDIJ REPIC
Gospodar	EDMUND KOŠUTA
Pevski zbori	UBALD VRABEC
	PAVLINA KOMEL
Dramatika	FILIBERT BENEDETIČ
	SAVINA REMEC
Šolstvo	ANTONIJA ČOK
Prireditve in predavanja	SILVIJ TAVČAR
	SAVERIJ ROŽIČ
Knjižnice	MARJAN PERTOT
Tisk	ALOJZ ABRAM
Godbe	SVETO GRGIČ
Šport	FRANKO VITEZ
	DAVORIN PELICON
Odborniki	STOJAN SPETIČ
za Slov. klub v Trstu	DR. VLADO TURINA
za klub «S. Gregorčič»	MARKO WALTRITSCH
v Gorici	
Nadzorniki:	GORAZD VESEL
	DARKO ŠVAB
	MIRO PRESL
	DR. GOJMR DEMŠAR
	BORIS RACE
	IVO MARINČIČ
Razsodišče:	

OB ZAKLJUČKU DRUGE SEZONE

«Prosveto» moramo izboljšati

S pričujočo številko se zaključuje drugi letnik naše priloge za prosveto in kulturo «Prosveta». In že delajo ob tem času vsi svoje obračune, naredimo ga še mi!

Predvsem si moramo zastaviti vprašanje: ali smo s «Prosveto» dosegli smoter, ki smo si ga zastavili pred dvema letoma?

Ne bi si upali trditi, da smo ga v celoti, toda delno smo ga vsekakor, saj nam prelistavanje teh dveh letnikov nudi, če že ne ravno popolno, pa vsaj precej pregledno sliko našega delovanja na ljudsko-prosvetnem polju. S prilo- go nam je potemtakem uspe- lo zbrati vse tisto, kar je bi- lo prej raztreseno po dnevni- številkah Primorskega dnevi- ka. Seveda pa to ni bil naš edini in še manj naš glavni namen. Vprašanje je zato, če smo s prilo- go uspeli nakazo- vati in obravnavati ter reše-

vati tudi številne probleme, ki se pojavljajo pri našem prosvetnem delovanju in če smo z našim pisanjem uspeli dati jasnejše perspektive in usmerjati tiste, ki se pri nas ukvarjajo z ljudsko prosveto?

Odgovor na to vprašanje seveda ne pritiče nam, pa četudi bi ga narekovala še tako odkrita avtoriteta. Iz vrst čitateljev in zlasti mlajših prosvetnih delavcev, pa tudi iz samega tajniškega poročila na občnem zboru SPZ, pa smo izvedeli za nekatere kritike. Očita se nam, da pišemo več- siah preveč dolgovечно, zgolj zato, da napolnimo strani, da so naši mesečni kulturno-pro- svetni pregledi pomanjkljivi, da ne usmerjamo, temveč sa- mo besedičimo itd. Prav je, da se to pove, kajti kritike so ne samo potrebne, temveč tudi koristne; toda vprašati se je tudi treba, zakaj je ta- ko, če je res tako?

Predvsem je bil naš namen, da bi «Prosveta» postala gla- silo prosvetnih delavcev sa- mih in do neke mere tudi organ Slovenske prosvetne zveze, ne pa list urednikov našega lista. Če se to ni ures- ničilo v zadovoljivi meri, po- tem je to lahko delno krivda uredništva, v prvi vrsti pa je krivda prosvetarjev samih, ker «Prosvete» niso zeli do- volj za svojo in se niso oko- ristili z možnostmi, ki jim jih nudi za izražanje njihovih mišljenj, njihovih potreb, že- lja, nasvetov, pa nitj možno- sti za zgolj golo poročanje o dejavnosti posameznih dru- štev. Toda tudi na posamezne prosvetne delavce ni mogoče prevesti vse krivde. Znatno del krivde je tudi na sami po- manjkljivosti organizaciji in- formativne službe pri SPZ, oziroma na doslej pomanjklji- vem delovanju odbora za tisk in propagando pri SPZ. Naš vodilni ljudsko-prosvetni or- gan je namreč — po našem skromnem mnenju — polagal doslej vse premalo važnosti

na publicistiko in je pri svo- jih članicah vse premalo raz- vijal občutek za informativno službo preko tiska. Saj ne gre za to, da bi se širokoustili s tem kar delamo za dvig na- šega prosvetnega življenja, gre pa za to, da naše delo vendarle prihaja iz zaključ- nih krogov prosvetnih dru- štev, krožkov in klubov do širše javnosti, da se o njem piše in razpravlja, kajti tudi v ljudski prosveti igra in bo še dolgo igrala propaganda veliko vlogo.

Toda sedaj ne gre za to, da bi si kaj očitati, pač pa za to, da pomanjkljivosti s skupni- mi močmi vseh, ki so voljni dela, odstranimo, da bo «Pro- sveta» v prihodnji sezoni, če smo si seveda soglasni v tem, da je prav, da izhaja — takš- na, da bo zadostila lahko vsem, ali skoraj vsem potre- bam in željam.

Naš poziv iz uredništva ve- lja zato vsem, ki se ukvarja- jo z ljudsko-prosvetnim in kulturnim delovanjem med Slovenci v Italiji na Trža- škem, Goriškem in v Beneški Sloveniji. Vsem, začeni od novega odbora Slovenske pro- svetne zveze pa do odbora poslednjega bolj ali manj ak- tivnega prosvetnega društva, od drugih naših kulturnih ustanov pa do poslednjega prosvetarja, ki deluje organi- zirano ali pa tudi izven orga- nizacije. In seveda velja naš poziv zlasti vsem tistim, ki so nas s svojimi kritičnimi pri- pombami opozorili na določe- ne pomanjkljivosti, ker pred- videvamo, da imajo prav ti največ povedati.

S temi željami zaključuje- mo ta naš drugi letnik in kli- čemo vsem našim čitateljem nasvidenje prvo nedeljo v oktobru, obenem pa mnogo uspeha v poletnem delovanju, ki bo sicer nekoliko manj in- tenzivno, ki pa prav gotovo ne bo popolnoma prenehalo.

Uredništvo

Del udeležencev občnega zbora Slovenske prosvetne zveze, ki je bil 20. junija v Nabrežini in o katerem izbrpneje poročamo na drugi in tretji strani priloge

Z dviganjem izobrazbe in kulture se dviga

(Zapiski iz diskusije na 16. rednem

Dne 20. junija je bil v dvorani prosvetnega društva »Igo Gruder« v Nabrežini XVI. letni občni zbor Slovenske prosvetne zveze. V Primorskem dnevniku od 22. junija je bilo objavljeno daljše poročilo o občnem zboru, vključno s poročilom predsednika in tajniškim poročilom, medtem ko smo zaradi pomanjkanja prostora objavili diskusijo le v krajšem izvlečku. Pretežni del današnje »Prosvete«, s katero zaključujemo prosvetno sezono 1964-65, posvečamo zato daljšim izvlečkom iz razprave o predsedniškem in tajniškem poročilu, zlasti pa tiste posameznih diskutantov in tudi z odgovori na izvajanja diskutantov, ki so jih sproti dajali tedanji predsednik SZP prof. Ubald Vrabec in drugi odgovorni člani glavnega odbora, lahko dobi na sedežu SPZ v Ul. Geppa 9 na vpogled celotni magnetofonski zapisnik občnega zbora.

MIRO PRESEL

(revizor, član p.d. Lipa — Bazarovica):

Zveza združuje prosvetna društva v Trstu, Gorici in Beneški Sloveniji. V zvezi je 27 prosvetnih društev, v Trstu 16, v Gorici 10, v Beneški Sloveniji 1. Tu ne moremo ugotoviti, koliko članov je povezanih v Prosvetni zvezi, ker tudi vsa društva ne morejo točno voditi stanja svojega članstva. To ugotavljam le mimogrede, ker ugotavljanje članstva po društvihih ni naša stvar. Ugotavljam pa le zato, ker v blagajniški knjigi ni postavke o članarini, ki jo društva dolgujejo zvezi. Čeprav je članarina le simbolična, se društva niso držala niti teh osnovnih organizacijskih načinov. S tem nediscipliniranim postopkom se društva odrekajo kakršnikoli kritiki in zahtevam na račun zveze. Zaradi te nerednosti je tudi članstvo le navidežno. V zvezi je 18 odborikov, toda vse breme odpade na tri člane odbora, ki opravljajo v glavnem vse tekoče delo. Pri odboru manjka delavni odborik, ker dela je veliko, a delavcev je malo. Zato moramo paziti, da postavimo na delovna mesta take ljudi, ki bodo z veseljem opravljali delo v naši zvezi. V teku dveh let je bilo 30 sej.

Važne seje so se vršile z Gorico in Beneško Slovenijo, seje notranjega značaja pa posamezno v Trstu, Gorici in Benečiji.

KLAVDIJ REPIČ

(blagajnik, član p.d. Skedenj):

Društva ne plačujejo članarine, mislim pa, da ta ugotovitev ni značilna samo za ta občni zbor, ampak je to praksa, ki se vleče iz leta v leto. Društva niso plačevala minimalne članarine mogoče tudi zaradi tega, ker zveza ni hotela bremeniti društev, ker je vedela, da so sama v velikih težavah. Zveza je delovnim društvom celo pomagala. Idealno bi bilo, da bi v bodoče društva plačevala minimalno članarino, kar bi bilo itak samo simbolično in bi tako društva čutila tudi normalno navezanost na zvezo.

SLAVKO PERTOT

(član p.d. Igo Gruden — Nabrežina):

Tajniško poročilo izrečno poudarja, da je nabrežinsko področje najbolj izpostavljeno raznarodovalnemu pritisku. Zato je to tudi gola resnica. To je tudi vzrok, da zaseda občni zbor naše zveze prav v Nabrežini. Da ne bo ta pripomba v tajniškem poročilu tako črno izglejala je treba, da se tolažimo z dejstvom, da je le zapadno pod-

ročje občine Devin-Nabrežina ono, kjer skušajo naši narodni nasprotniki na razne načine prerezati pas, ki sega od Belopeških jezer do Miljskih hribov ter s tem razdeliti zamejske Slovence na dva dela. Najbolj izpostavljeni kraji naše občine so Devin, Stivan, Sesljan in Vižovlje. Tem krajem mora ta naš občni zbor posvetiti vso pažnjo. Občutna je potreba po ustanovitvi prosvetnih društev za Sesljan-Vižovlje, Devin, Stivan-Medja vas, Mavhinje-Cerovlje. Poživiti je treba delovanje šempoljskega društva za kraje Šempolaj, Prečnik, Slivno, Praprot in Trnovco. Vsa ta društva bi morala pritegniti k sodelovanju vse naše ljudi, ki jim je pri srcu naš narodni obstoj. Biti bi morali zraven tudi izobraženci.

V p.d. Igo Gruden je res vladalo dolgo mrtvilo. Res je, da smo tu pa tam imeli nekaj predavanj, izletov in gostovanj, toda glavni vzroki — kot pri marsikaterem društvu — so bili 1. pomanjkanje pevovodov; 2. izselitev nekaterih sodelujočih članov; 3. odstopitev najstarejših članov; 4. premalo dobre volje pri odraslih in mladini; 5. obstoj še dveh prosvetnih društev z enakim mrtvilom.

Kot večletni tajnik našega društva in še prejšnji pred vodjo, sem bil prepričan, da to stanje — da bo imela vsaka politična skupina lastno prosvetno

društvo — ne more prinesiti uspehov. V prosvetni dejavnosti moramo mi, kot narodna manjšina v Italiji, biti enotni, ker le na tak način se bomo lažje ohranili pred raznarodovanjem. Glavno vlogo pri prosvetnem delu morajo nositi izobraženci.

Posrečen primer rešitve društvene krize v p.d. Igo Gruden je edino pravilen. Ob priliki zadnjega občnega zbora so mladi srednješolci in drugi mladinci raznih misljenj prevzeli upravo društva v svoje roke in kot se je pokazalo so s to rešitvijo imeli že uspehe in teh ne bo manjkalo, ker je pri vsaki priložnosti, predavanju itd. zagotovljena udeležba vseh zavednih Nabrežincev in tudi prosvetarjev iz bližnjih vasi. Potrebno bi bilo, da novo izvoljeni odbor SPZ nudi čimveč pomoči našemu društvu, da bo kos nalogam, ki jih je novi odbor sklenil odločno izvajati.

JOŽE KOREN

(novinar in prosvetni delavec):

Omenjanje priloge PROSVETA pri Primorskem dnevniku v tajniškem poročilu mi daje priložnost za nekaj pojasnil in nekaj misli. Priloga PROSVETA je nastala na pobudo uredništva, zato da bi poročanje o naši prosvetni dejavnosti, o naši prosvetni problematiki, bilo bolj sistematično in bolj zaokroženo.

Ce PROSVETA ni boljša kot je, potem zato ne zadene prav nobene krivde urednikov Primorskega dnevnika, pač pa pade ta krivda na sodelavce iz vrst SPZ, ki bi bili prvi poklicani, da vanjo pišejo. Pa tega niso storili. S tem nočem reči, da pada vsa odgovornost na nekatero tovarstvo, pač pa trdim, da je odgovornost za slabšo informiranost v Prosveti na organizaciji tistega sektorja SPZ, ki

bi moral skrbeti za publiciteto, čeprav, če se ne motim, ima odbor celo posebnega referenta za risk, od katerega pa PROSVETA ni imela skoraj nobene koristi. To pa poudarjam zato, ker bi se morali končno vendarle zavedati, kako je publicistika o naši prosvetni dejavnosti važna tudi iz mobilizacijskih in propagandnih razlogov, saj ne bom odkril Amerike, če trdim, da živimo v času, ko je treba tudi kulturo žal še vedno prodajati in vsiljevati kot navadno potrošno blago, če hočemo, da bo šla v promet.

Zato pa priporočam novemu odboru, da temu vprašanju posveti vso važnost, ki jo zasluži in da pooblasti za to delo enega izmed svojih odborikov, ki jih po novem predlogu v tajniškem poročilu o razširitvi odbora res ne bo manjkalo. Ta odborik naj vzame svojo informativno službo skrajno resno, prav tako resno pa naj jo vzamejo tudi odbori vseh posameznih prosvetnih društev, saj je končno v njihovem interesu, da se o njihovi dejavnosti čimveč in čim podrobneje ter čim točneje poroča.

SAVERIJ ROŽIČ

(predsednik p.d. Briški grič, Steverjan):

Zahvaljujem se SPZ za podporo, ki nam jo daje s pevovodjo, za prostore in drugo. Seveda pa moram tudi kritizirati. Lansko leto smo prosili SPZ, da bi organizirala pri nas revijo pevskih zborov na prostem, ker nimamo dvorane. Dobili smo odgovor, da revija na prostem ne more uspeti. Videli pa smo, da je uspel nastop pevskih zborov ob II. obmejnem srečanju v Sovodnjah in da bo tudi v Nabrežini. Naš zbor ni odklonil še nobenega nastopa, zato pričakujemo, da se upoštevajo tudi njegove želje. Odbor SPZ bi moral imeti več stikov s prosvetnimi društvi. Biti bi moralo več posvetovanj, več srečanj. Glasbena šola v Gorici, ki je bila ustanovljena prav na našo pobudo, dobro napreduje. Večkrat smo že prosili, da bi glasbena šola ustanovila svojo podružnico tudi v Steverjanu, ker imamo mi največ učencev. Prosim, da bi zveza posredovala tudi za večje razumevanje s strani katoliške prosvete, kajti pri nas se dogaja, da si sami Slovenci oviramo in zaviramo prosvetno delovanje.

DRAGO LEGIŠA

(župan devinsko — nabrežinske občine)

Današnjemu občnemu zboru želim iz vsega srca mnogo uspehov, in želim zlasti, da bi s svojimi sklepi krepko in čvrsto posegel v bodočnost prosvetnega delovanja naše občine, našega ozemlja, ozemlja vse manjšine v Italiji, zlasti pa seveda, da bi pripomogel k poživitvi prosvetnega in kulturnega dela v naši občini.

Mi vselej predvsem upravičeno beležimo, ugotavljamo vrsto krivic, ki se nam dogajajo. Ugotavljamo, kaj bi morala oblastva narediti, da bi se dokončno uredil naš status, da bi se učinkovito zaščitile naše nacionalne pravice. Mislim pa, da se premalo poudarja tudi tisti element, tiste faktorje, ki so znotraj v vsakem našem posamez-

niku, v vsakem Slovincu. Mislim, tu, da je skrajni čas, da naredimo tudi sami neko vrsto avtokritike, da pogledamo ali mi kot posamezniki naredimo svojo dolžnost. Sem zelo zaskrbljen v tem pogledu. Ko zasledujem od blizu vsakodnevno življenje našega ljudstva v naši občini, namreč ne moremo mimo tega, da moramo vsako leto in zlasti zadnje čase ugotavljati naravnost porazen padec števila učencev na slovenskih šolah v naši občini. Opozoril sem že našo javnost, da je v Nabrežini sami, kjer ni ezulskih naselij, v občinskem vrtcu bilo letos 21 slovenskih otrok, medtem ko jih je bilo v italijanskem 48. Opozorjam tudi, da je enotno slovensko srednjo šolo v nabrežinski občini obiskovalo letos 48 učencev, medtem ko jih je bilo na italijanskem oddelku kar 164.

Dragi prosvetni delavci, to so kočljiva vprašanja in statistični podatki potrjujejo, da naš narod v Italiji biološko propada. Kakšni so vzroki, to je težko reči. Toda obstajajo določeni vzroki, ki so od nas samih odvisni, kajti ali propada narodna zavest ali pa smo se naveličali tega narodnostnega boja, ki je neizbežen. Dejstvo je, da ne pošiljajo mnogi slovenski starši svojih otrok v slovenske šole. Devinsko-nabrežinska občina ima v svojem programu izgradnjo dveh šolskih poslopij za slovenske osnovne šole, eno v Stivanu, eno v Slivnem. Opozorjam vas, da je letos v Stivanu obiskovalo slovensko osnovno šolo 5 otrok, prihodnje leto bosta 2, največ 3. Kako naj mi zahtevamo, da si gradimo lepo šolsko poslopje za tri učence. Približno enak položaj je v Slivnem, kjer je 11 šoloobveznih otrok in ne kaže, da jih bo več.

Drugi pojav, ki ga ugotavljam je naslednji: naše ljudstvo je bilo lastnik vsega zemljišča v naši občini, lastnik recimo ogromnega dela vsega tržaškega ozemlja. V zadnjih letih pa se ta zemlja prodaja za vsako ceno brez pravih potreb in vzrokov. To je tudi velik problem, kajti v Nabrežini smo celo doživeli to veliko sramoto, da ezulsko naselje, ki se je tedaj gradilo v Sesljanu, stoji na zemlji, katere lastniki so bili Slovenci. Prodali so svojo zemljo ljudem in so gotovo vedeli, komu jo prodajajo. To smo dolžni povedati.

Tretji problem so mešani zakoni, ki skoraj stoddostno slabo izpadejo za nas Slovence. To so problemi, ki jih je treba natančno proučiti, analizirati in sprejemati ustrezne ukrepe. Mislim, da to ni naloga toliko političnih organizacij, upravnih forumov, ampak predvsem kulturnih organizacij.

RADO RAUBER

(novinar, upravnik Slovenskega gledališča):

SG si prav od SPZ in njegovega delovanja na terenu veliko obeta. Zavedamo se, da nobena kulturna institucija, gledališče še posebej, ne more živeti, če nima trdne zaslombe v ljudeh, to je v obiskovalcih. Naj povem še dve urejeni misli. Opazilo se je, zlasti letos, da se je začela o kulturnih vprašanjih precejšnja diskusija, ki je zajela širok krog ljudi, ne samo v mestu, temveč tudi izven mesta. Znani so mi dokazi, kako se o resnih kulturnih prireditvah govori tudi po naših vaseh. To je vsekako razveseljivo.

Mislim, da moramo biti precej široki, da je kultura kot taka sestavljena iz različnih postavk, od katerih je ena prav gotovo določena izobrazba. Mi se danes včasih skoraj preveč uspravamo z mišljenjem, da našim ljudem izobrazba primanjkuje, in da je zato malokaj zanje dobro. Ze ta izraz »naši ljudje« mene toliko moti, saj naši ljudje niso nič drugačni ljudje kakor katerikoli ljudje. Moti me tudi recimo izraz, ki je večkrat uporabljen, »manjšinska kultura«. Ne da bi bi proti temu izrazu, ampak menim, da kultura za manjšino ne sme biti nič manj kot je katekoliki druga kultura. Mislim celo, da je manjšina poklicana in vredna, da ima neko višjo kulturo. Tisto kulturo, ki manjšino navezuje na matični narod. To se pravi, da kar je kultura

v Ljubljani ne sme biti v Trstu nekultura; skoraj da Trst ne sme poznati slovenske kulture. Mislim tudi, da Slovenci v Trstu nismo kot repek ali privešek na splošni slovenski kulturi. Mi imamo tako močan potencial književnikov, likovnih umetnikov in drugih ustvarjalcev, da smo, lahko rečemo, v avantgardnih pozicijah: imamo umetnike, ki so se odlikovali na največjih mednarodnih razstavah in če hočete imamo gledališče, ki je na višini večine ostalih slovenskih gledališč. Po drugi strani pa mislim, da je kulturna dolžnost manjšine, če že govorimo, da je manjšina most med dvema narodoma, seznanjati se s kulturo naroda, s katerim je v neposredni bližini, v neposrednem stiku, tako rekoč sredi katerega živi kajti drugače ne razumem, kako naj bi bila manjšina tudi v kulturi most med dvema sosednjima narodoma. Saj vemo, da vsak most ima dve mostišči, eno na eni, eno na drugi strani. Zato pa mora biti manjšinska kultura višja kultura.

Kar zadeva diskusijo mladih in starih, nikakor ne mislim, da smo starejši pooblašteni, da mlajšim narekujemo njihove želje in jim silimo nekaj, kar oni danes ne želijo. Ne smemo se alarmirati, kaj bo iz mladih ljudi, ki gredo v neko smer proč od kulture. Ni se treba bati. Mladi se bodo tudi znašli, pa naj so njihove trenutne želje še tako usmerjene v neko navidežno lahkotnost, bodisi popevkarstva ali mogoče česa drugega. Bodimo brez skrbi. Vsi smo bili mladi in nismo bili tako strašno pametni že od vsega začetka in tudi mi smo si želeli poleg kulture zabave itd. To, kar raste, naj ima take ali drugačne oblike klasje, zrno bo ostalo, pleve bodo odletele same.

Mislim, da moramo po 20 letih nehati z delitvijo prosvete in kulture v smislu, da je prosveta neka nižja vrst, kultura pa neka višja. Mislim, da je prišel čas, ko lahko pomeni beseda prosveta kultura in obratno. Zato želim našemu ljudstvu čimveč kulture.

MARIO KONT

(predsednik p.d. Ivan Trinko — Cedad):

P.d. Ivan Trinko napenja vse svoje moči, da bi se uresničili tisti cilji, ki smo jih postavili v naš program. Danes, ko se odnosi med Italijo in Jugoslavijo vedno bolj razvijajo na vseh področjih, postaja obstoj našega društva vedno bolj upravičen in zadobiva tisti pomen, ki smo si ga želeli ob ustanovitvi društva: to je most povezovanja med obema kulturama sosednih narodov. Mi smo bili dosedaj posredovalci v mnogih kulturnih manifestacijah, ki so se vršile v Beneški Sloveniji in Furlaniji. To se pravi, da so se italijanski kulturni krožki in ustanove obrnile na nas, ko so si želele gostovanja kulturnih, športnih in folklornih skupin v Furlaniji. V isti namen se nas poslužujejo tudi kulturne ustanove in šolniki iz Slovenije. Letos smo npr. imeli kot goste že več skupin profesorjev in študentov iz Slovenije, ki so si ogledali našo lepo deželo in prišli v stik z našimi ljudmi. Prav 29. junija t.j. bomo imeli boksarsko srečanje v St. Petru Slovensov ob Nadiži, kjer se bodo bokarji iz Ljubljane in Slovenije pomerili z videmsko reprezentanco. V nedeljo se bodo prav tako vršila v St. Petru nogometna tekmata med domačo reprezentanco in Tolminom. Za obe srečanja je poskrbelo naše društvo. Kajti sedaj prosijo za naše posredovanje tudi taki ljudje, ki bi bili pred petimi leti srečni, da bi mi ne obstajali. Casi se spreminjajo tudi za nas in upamo, da se nam bodo v bližnji bodočnosti

tudi narodna zavest med našimi ljudmi

(občnem zboru Slovenske prosvetne zveze)

sti odprle še boljše perspektive za razvoj našega delovanja.

Naše društvo v Cedadu se zavzema za najrazličnejša področja kot za kmetijstvo, za prijeteljske stike z našimi emigranti, ki delajo po svetu, za zaposlitev delavcev v bližnji okolici, za rešitev raznih socialnih vprašanj, za gospodarske in turistične probleme, za razne izlete, predvsem pa si prizadevamo, da bi mogli naši otroci obiskovati slovenske šole. To seveda zahteva ogromnega dela, a tudi vsa naša požrtvovalnost in trud ne zadostujeta za doseg tistih uspehov, ki bi si jih iz srca želeli. Mislim, da je ob tej priliki potrebno, da omenim, da je že veliko število beneških otrok obiskovalo slovenske šole v Gorici in Trstu, a na žalost moram dodati, da se tudi ti dijaki, od katerih bi bilo nekaj pričakovati, ne udeležujejo našega kulturnega delovanja. Morda, ker profesorji in vzgojno osebje premalo skrbijo za vzgojo naših beneških dijakov v pravem duhu materinega jezika in zaradi tega namesto, da bi ostali doma, grejo v svet in se tako za nas izgubijo. P.d. Trinko nalezli zaradi gmočnih sredstev in moralnih težav na velike težkocice. Mi smo se vedno obrnili na naše organizacije iz Gorice in Trsta, da bi nam pomagale tako, da bi naše delovanje postalo čimbolj aktivno in pozitivno. Zelo smo bili zadovoljni, ko se je ustanovila SPZ vseh slovenskih društev, ki delujejo v Italiji, ker smo mislili, da bomo na ta način imeli več pomoči, saj smo bili najbolj izpostavljeni raznarodovanju. Zato se ponovno obračamo na naše SPZ in logično na njene člane, da bi nam v kateri koli obliki posredovali svoje moči.

MIRO KAPELJ

(predstavniki Slovensko-hrvaške prosvete)

Se vedno je odprto vprašanje, o katerem se je govorilo tudi na prejšnjih občnih zbiorih SPZ, kakor tudi na zasedanju Glavnega sveta naše Zveze. To je vprašanje enotnosti, ki je bila in je nujno potrebna in je tudi možna. To vprašanje je zelo važno ne toliko zaradi krepitve organizacije kot take, kolikor zaradi delovanja, predvsem v krajih, ki so narodnostno silno izpostavljeni. Ze na prejšnjih občnih zbiorih in sestankih se je govorilo, poudarjalo, da nas čas prehiteva ter da baza sama spontano in neorganizirano pristopa k združevanju. In dejstvo, da je slovenski človek, ki ljubi slovensko pesem, čeravno bi nazorosko pripadal ali pripada smeri SHLP, vstopil v pevski zbor, ki je včlanjen v SPZ, da po drugi

strani SPZ nudi pevovodji, ki je včlanjen v SHLP, pomoč pri dobavljanju potrebnega materiala sta dokaz, da se dejanska enotnost ustvarja na bazi sami brez koordinacije in tudi brez konkretnega, aktivnega sodelovanja osrednjih Zvez. Če se lahko kdaj v preteklosti veljali določeni pomisleki glede združevanja ali spajanja društev in zvez, potem moramo priznati, da taki pomisleki danes prav v nobenem pogledu ne morejo več veljati. Ne bom trdil, da do enotnosti ni prišlo po krivdi ene ali druge organizacije, poudarjam, da posamezniki bi v tem pogledu sploh ne smeli biti odločujoči činitelji, toda dejstvo je, da niti v zadnjih letih ni bil storjen korak v smeri združevanja, da besedam, ki so bile s ploskanjem odobrene na občnih zbiorih SPZ in sklepom, sprejetih na zasedanjih Glavnega sveta naše Zveze, niso sledila konkretna dejanja. Ne bom sicer trdil, da bi z združitvijo lahko rešili vsa odprta vprašanja, da bi samo po zaslugi združitve nadoknadili, kar smo zamudili, toda prepričan sem, da bi vseeno z združenimi močmi marsikaj lažje dosegli. Ne vem, če smo lahko zadovoljni z uspehi, ko vidimo, da so cela področja naše dežele povsem neobdelana. V devinsko-nabrežinski občini, ki je najbolj izpostavljena, deluje samo eno društvo. V sedmih občinah je društvena aktivnost skoraj nevidna in jo lahko imenujemo životarjenje.

Z zadovoljstvom jemljemo na znanje, da je v tajniškem poročilu zelo točna ugotovitev, da ni važno to, kateri stranki pripada član prosvetnega društva. In tudi mi se enkrat ponavljamo vprašanje: čemu dve prosvetni organizaciji? Naš človek želi enotnosti, se po svoje zavzema zanjo. Mi, ki predstavljamo prosvetna društva, ki smo njih sestavni del, ne smemo mirno mimo, ne da bi to željo upoštevati.

SVETO GRGIČ

(član p.d. Slovan - Padriče, pevovodja)

K poročilu želim dodati še razpravo o sekciji godb na pihala. Vsi veste, da v Sloveniji polagajo precejšnjo pažnjo na godbe, moralno in materialno, da se pomladijo. Na Tržaškem so godbe še v Bregu, Trebčah, Proseku, Križu in Nabrežini. So godbe, ki nekako sezonsko delajo brez rednih vaj, tako da javnost o tem skoro ni obveščena. Nastopajo ob raznih priložnostih: procesijah, pogrebih, prireditvah itd. Lansko leto so se združile tri godbe in nastopile v Ajdovščini, kjer so zapustile zelo dober vtis. Mislim, da bi bodoči odbor razpravljati tudi o tej pobudi, da bi bila pri SPZ neka sekcija, tako kot je za zборе, dramatik, tudi za godbe. Tako bi dajali vsaj moralno podporo tem skupinam, ki jo dosedaj niso imele. O tem sem že govoril z dosedanjim odborom. Toda, ker omenjene godbe niso vključene v Zvezo, ni mogoče pričakovati kakršne koli podpore. Predlagam, da bodoči odbor tudi o tem razprav-

to kritika požrtvovalnosti tov. Svaba, ki sam dela veliko večino vsega dela in je zaradi tega ostalo delo na terenu trpelo. Gostovanja bi morala biti nekakšne pavze med celoletnim delovanjem prosvetnih društev.

Dr. JOSIP ŠKERK

(deželni poslanec Slovenske skupnosti)

lja: ali lahko kdo, ki ni član, dobi podporo Zveze. Vedeti pa moramo, da so godbe samostojna tradicionalna društva, ki delajo samostojno že četrdesetletja in niso vključena v nobeno zvezo.

Inž. Jerič je odprl vprašanje o združevanju SPZ in SHLP. Vsi vemo, da je že precej let, kar smo na terenu praktično združeni. Ljudje to želijo, dokazali so že na več prireditvah, da negleda na politično prepričanje hočejo sodelovati, pa naj si bo v SPZ ali SHLP. To je vprašanje samo vrhov in ne vem kakšen vzrok je, da se vrhovi ne morejo zediniti, če so preprosti delavci to dosegli. Na terenu ni sploh vprašanja, kam gremo nastopati.

STOJAN SPETIČ

(član p.d. Lonjer - Katinara)

Jasno je bilo povedano, da si želimo enotnosti. Hotel bi tudi jaz poudariti to, da mora biti vrh tisti, ki mora poslušati, kar mu narekuje baza in ne obratno.

Najvažnejši pogoji, zaradi katerega zahtevamo, da se združitve izvede, je predvsem potreba po čimboljšem delovanju na terenu in v tem smislu bi tudi povzel besede tovariša Vesela, ko je omenil razdelitev med mi in vi. Mislim, da je v veliki meri kriva miselnost, da je vodstvo SPZ nekaj čisto čistnega, v resnici pa je ravno vodstvo neke organizacije tisto, ki mora največ delati, zaradi tega je potrebna obnova kadrov. V prvi vrsti poudarjam, da mora odbor SPZ biti nekakšen koordinator dela na bazi. Motilo me je, da se niso nekatere prireditve, ki so jih pripravile dramske skupine p.d. Cankar, Opčine, Prosek-Kontovel, vršile tudi še kje drugje, da ni odbor SPZ povzel takoj iniciative, da bi omenjene prireditve razširil na vsa prosvetna društva, kjer je to mogoče. Tako bi lahko velik del manjšine videl predstave teh dramskih skupin, ki se niso učile zato, da enkrat nastopijo v lastnem društvu, ampak zato, da bi obogatile in popestrile naše prosvetno življenje.

V ozadje bi postavil organizacijo gostovanj, ki je bila v zadnjem času glavna skrb SPZ. Ni

STEDU sem ugotovil, da je enotnost težavna ravno zaradi pojmovanja, ki ga ima še marsikdo, da je nujno treba iskati enotnost v kompromisih. V enotnosti pa je važno, da se pri vseh komponentah ohrani miselnostna značilnost posameznika in se ustvari čim širša strpnost.

UBALD VRABEC

(dosednji predsednik SPZ)

Predložena sta bila dva predloga, ki naj bi ju naložili bodočemu odboru. Imamo priporočilo za združitve vseh treh organizacij in za združitve dveh. Nekaj vendar moramo le razlikovati. S strani SHLP je bila že izražena želja, da se združi, medtem ko take želje s strani SP do danes nismo še slišali. Zato mislim, da predlog (predlog: občni zbor SPZ obvezuje odbor SPZ, da stori vse, da izvede v najkrajšem času formalno in strukturno združitve SPZ in SHLP, da naveže stike s SP v smislu bodočega sodelovanja) najbolj konkreten. (Ta predlog je bil izglasovan soglasno)

Dr. ROBERT HLAVATY

(novo izvoljeni predsednik)

Zdi se mi, da naloga in delo odbora tako osrednje, velike organizacije kot je SPZ, ne obstoja samo v administrativnem delu, ampak se mora tak odbor stalno ukvarjati in proučevati celotno prosvetno problematiko; da spravlja prosvetno problematiko v življenje in da dviga prosvetno raven našega ljudstva, kajti prav gotovo je, da se z dviganjem kulture, z dviganjem izobrazbe naših ljudi, primerno dviga narodna zavest, slovenski jezik in cenjenje naših velikih narodnih vrednot.

Zivljenje slovenske narodne skupnosti ne more biti odvisno od nekaj ljudi in videti je, da je v zadnjem času slonelo vse delo na nekaj ljudeh. To ni zdravo! Mi moramo z vsemi sredstvi delati na tem, da se vključijo v to borbo za našo prosveto, v to prizadevanje za naš obstanek, predvsem mladina. Srečen sem, da je danes toliko mladine na občnem zboru. Prepričan sem, da imajo vsi v srcu željo in voljo vključiti se v delo in do bomo v nekaj letih imeli veliko ljudi, ki bodo z lahkoto in voljo prevzeli delo nas starih. Tudi iz razprave je bilo razvidno, da cepiti moči na prosvetnem področju ni zdravo. Splošna želja, da bi se vse prosvete združile in da bi postale ena, enotna močna slovenska prosveta v naši slovenski skupnosti, je prav gotovo zelo zdrav pojav. Kot nam je bilo naročeno, se bomo prizadevali, da premostimo vse tiste težave in pomisleke, ki še obstajajo, tako da bomo v bodoči poslovni dobi to izpeljali

STOJAN SPETIČ

Jasno je, da je bilo danes govora o združitvi dveh prosvetnih zvez. Ne zaradi tega, ker bi se iskala združitve na nekem odločenem političnem torišču, ampak zaradi tega, ker je združitve danes najbolj občutena, ker se je marsikje že izvedla. Jasno, da bi bilo nujno, da se tudi v bodočnosti razvija tako enotnost, da bi obstojala krajevna prosvetna društva v posameznih vaseh, kjer bi mogle vse komponente od katoliške do komunistične skupno delovati ter pustiti strankarstvo pred društvenimi vrati. To je stvar daljšega razvoja. Kultura naše manjšine raste iz njenih tradicij, ki so se najbolj razvetele v NOB, ki je zajela prav vsakega primorskega Slovenca. To so glavne komponente prosvetnega delovanja, katerim se ne moremo odreči. Glede združitve predlagam, da se zadolži novi odbor SPZ, da izvrši tisto združitve med SPZ in SHLP, ki se je že izvedla na terenu. Jasno je, da se pri tem pusti odprta vrata tudi ostalim. Pri

Člani novega odbora Slovenske prosvetne zveze z novim predsednikom dr. Robertom Hlavatyjem po izvolitvi za predsedniško mizo

Zaključena turneja Slovenskega gledališča

Slovensko gledališče v Trstu, ki je svojo sezono zaključilo 31. maja, je drugo polovico junija izkoristilo za gostovanja v večjih krajih na Primorskem onstran meje, kjer je od 17. do 26. junija uprizorilo skupno 6 predstav. Dejansko so se tako počitnice za naš vrli in postrtovalni gledališki ansambel začele šele sedaj.

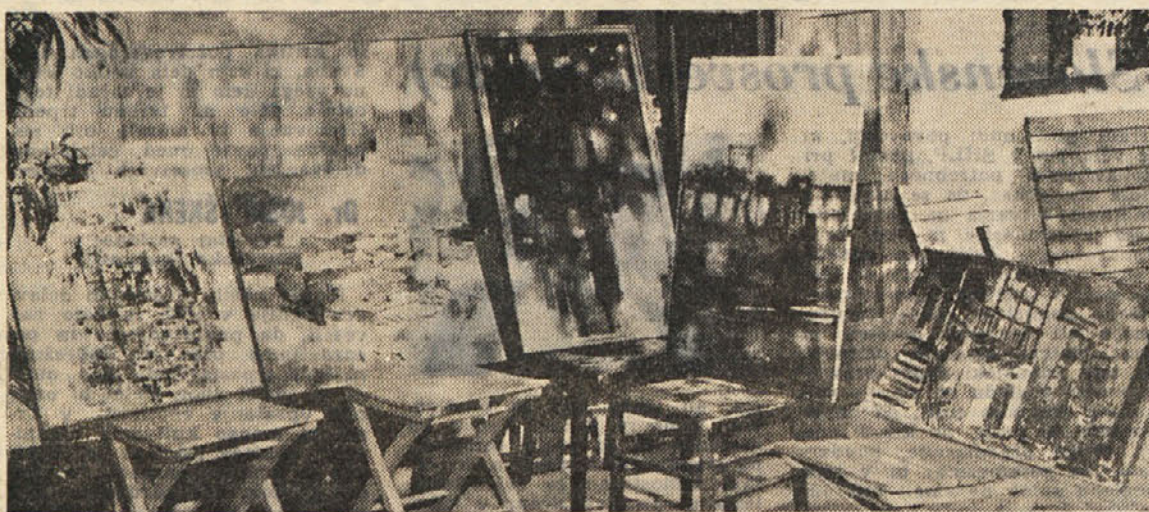
Junjska gostovalna turneja SG se je začela 17. junija v Izoli z uprizoritvijo Achardove komedije »Lipe za luno«, katero je gledališče 18. junija uprizorilo tudi v Idriji. Če sta ti dve predstavi privabili precejšnje število gledalcev, pa so se naslednje uprizoritve »Partizanskega večera« spreminile v prave manifestacije narodnoosvobodilne ideje.

Prva uprizoritev »Partizanskega večera« je bila v Postojni 19. junija pred lepim številom gledalcev, toda še več jih je bilo 24. junija v Izoli, kjer je bila predstava na prostem. Ogledalo si jo je nad 450 gledalcev, med katerimi so bili zlasti številni bivši borci, katere je izrečno pozdravil sam predsednik izolske občine. Naslednjega dne je bila predstava v Piranu (na Puntli), kjer se je zbralo kar 700 gledalcev. Pred predstavo je bila še majhna slovesnost, med katero so predali pravor krajevni prekomorski enoti.

Krona gostovanja pa je bila uprizoritev 26. junija v Kopru na Titovem trgu, kjer se je zbralo nad 1000 ljudi in kjer je sodelovala tudi domača godba na pihala. Igralce in gledalce je pozdravil tudi podpredsednik koprške občine, občinstvo pa je v zanosnem navdušenju nagradilo naše gledališke umetnike s številnim cvetjem.

Po zasluženih počitnicah se bo naš gledališki ansambel ponovno zbral v septembru, ko se bo za predsezono spet odpravil na gostovanje čez mejo ponovno s »Partizanskim večerom« in pa z Bertijevo dramo »Usad na severni postaji«, nato pa se bo že začel pripravljati za novo sezono, ki se bo začela z uprizoritvijo Cankarjevih »Hlapcev«.

Po uspelem »ex tempore« v Tupelčah

Razstavljene slike »ex-tempore« v Tupelčah

Naš prvi ex tempore je uspel. Po prvem poskusu pred nekaj nedeljami, ko je bila prireditev nemogoča, se je obnesel drugi poskus v nedeljo 27. junija. Medtem ko je prireditev prvič preprečil močan dež, je omenjeno nedeljo nekoliko »motila« silna vročina. Prirediteljev pa ne prizadene krivda niti v prvem niti v drugem primeru, saj je določanje vremena izven njih moči. Res pa je, da lahko vreme — torej tudi prevelika vročina — tega ali onega odvrne, da se tekmovanja ne udeležijo.

Ce torej vse te stvari upoštevamo, lahko vendar rečemo, da je bila udeležba slikarjev kar zadovoljiva, zlasti še, ko je bil eden, ki ni tekmoval, v žiriji. Tudi kvaliteto so bili proizvođači slikarjev na visoki ravni, medtem ko tega ni mogoče reči za literarni del prireditve, za ex tempore pesnikov, razen za kako izjemo.

Slovenski klub, ki je to prireditev organiziral, je napravil velik korak naprej v svojem prizadevanju za raznovrstnost prireditve. Ne bilo v redu, da bi bil ex tempore v Tupelčah zadnji ali da se vsaj za daljšo bodo ne bi ponovil. Vendar bo treba ob ponovnem organiziranju podobne prireditve na marsikaj pomisliti. Tako bi se lahko vprašali, ali kaže vsakokrat tako prireditev pripraviti onstran meje ali pa bi bilo morda bolje poskusiti napraviti kaj podobnega nekje na tej strani. S tem je v zvezi vprašanje, ali je namen take prireditve ostati v ožjem, izletniškem krogu, ali pa bi morda kazalo tako prireditev približati širšemu krogu prebivalstva. (In tu bi najbrž prišla zelo do veljave tista

zahteva po »ljudskosti«, ki je tako popularna, kadar gre za kaka druga področja, medtem ko se n. pr. pri slikarstvu zelo zviška odklanja.) Posebej pa bi se moralo diskutirati o tem, do kje se lahko kako slikarsko delo še sprejme kot ustrezno na določeno temo.

V Tupelčah je bila prireditev razširjena tudi na udeležbo pesnikov. Rečeno je že bilo, da

je bila po tej plati raven daleč pod slikarskimi proizvodi. Drugič bi bilo treba privabiti več udeležencev — pesnikov in pri tem kaže uporabljati tudi večje mero strogosti. Tako pri pesmih kot pri slikah pa bi morala nepopustljivo veljati zahteva, da so proizvodi res ex tempore, ne pa da kdo prinese že natipkano pesem in jo potem samo prepíše na papir, ki

ga da na razpolago prireditelj. To je le nekaj pripomb, o katerih bodo mogoče prireditelji kaj razmislili. Te pripombe naj predvsem pripomorejo, da bi bil drugi ex tempore še boljši kot prvi.

R. R.

Kulturne obletnice

v juliju

13. 1920 Fašisti zažgejo Narodni dom v Trstu; — 14. 1759 Umrli Anton Linhar, pisec prve zgodovine Slovencev; — 23. 1919 Ustanovljena slovenska univerza v Ljubljani; — 25. 1856 Umrli Primož Trubar, ustanovitelj slovenske književnosti; — 31. 1892 Umrli buditelj koroških Slovencev Matija Majar-Ziljski.

v avgustu

10. 1893 Rojen pisatelj Prežihov Voranc; — 21. 1780 Rojen Jernej Kopitar, slovenski jezikoslovec; — 28. 1851 Rojen pisatelj dr. Ivan Tavčar; — 31. 1899 Umrli v Ljubljani Jurij Dalmatin, prvi prevajalec celotne biblije v slovenski jezik.

v septembru

4. 1834 Rojen pisatelj in naravoslovec Fran Erjavec; — 28. 1831 Rojen pisatelj Fran Levstik.

V CIKLUSU POLETNIH PRIREDITEV SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE

Prihodnjo nedeljo v Nabrežini nastop pevskih zborov na prostem

Zbora Dol-Poljane in Prosek-Kontovel na proslavi prekomorskih brigad v Il. Bistrici

V nedeljo 11. julija popoldne bo v Nabrežini zabavna prireditev na prostem, ki jo prireja Slovenska prosvetna zveza. Program te prireditve bo zelo pester. Proti večeru bo koncert pevskih zborov s Tržaškega in Goriškega, zvečer pa ples na Brjarju. V koncertnem delu bodo nastopili združeni pevski zbori in godbe na pihala. Zbori se na to prireditev lepo pripravljajo, dasiravno imajo pevci desti dela in se morajo celo odrekati dopustom. Vsi si želijo, da bi prireditev čim bolj uspela, zato jih ne moti niti vročina, niti jih druge skrbi ne odvrtačo od priprav.

Seveda pa je za uspeh prireditve potrebna tudi udeležba občinstva. Nabrežina je bila izbrana za prireditev zaradi tega, da bi se na tem izpostavljenem narodnostnem ozemlju čim bolj okrepiła narodna zavest in da bi se ljudje med seboj čimbolj spoznali. Ker bo vrhu vsega poskrbljeno tudi za prigrizek in pijačo ter večerni ples, bo vse to dovolj privlačna vaba za vsakogar, ki si bo želel razvedrila in prijetnega hladu.

Prejšnja leta so pevski zbori po navadi prenehali s pevskega vajami med poletnimi

meseci. Letos pa ni ravno tako, kajti zbora Dol-Poljane in Ronke, ki ju vodi pevovodkinja Pavlina Komelj, prav te dni vlagata največje napore v svoje delo, da bi se kar najbolj pripravila za veliko proslavo Prekomorskih brigad, ki bo danes v Ilirski Bistrici.

Na današnjo prireditev se pripravljata tudi pevski zbor Prosek-Kontovel, ki ga vodi Ignacij Ota. Avtobus, ki bo zjutraj peljal iz Gorice, se bo ustavil v vseh teh krajih, v Dolu, v Ronkah ter na Proseku in na Kontovelu ter odpeljal goriške in tržaške pevce v Ilirsko Bistrico.

Kulturno-prosvetni pregled za junij

1. Slavnostna akademija SKGZ v Kulturnem domu z nastopom združenih pevskih mladinskih zborov, zborov Prosek-Kontovel in »J. Gallus«, solistov pevcev in recitatorjev SG.
2. V Kulturnem domu krstni nastop »Gledališča mladih« z dramo »Korczak in otroci« ter montažo pisma na smrt obsojenih.
3. Literarni večer tržaških književnikov v Sežani.
4. Dramska skupina p.d. »Ivan Cankar« ponovi v dvoranici v Ul. Montecchi igro »Striček prihaja«.
5. Dramska skupina p.d. »Ivan Cankar« uprizori v Dijaškem domu igro »Striček prihaja«.
6. Dijaki slovenskih srednjih šol izvajajo na radiu Trst A radijsko priredbo Manzonijevih »Zaročencev« v prevodu A. Budala, dramatisaciji M. Jevnikarja in v režiji J. Peterlina. Vsako soboto nadaljevanja.
7. V Kulturnem domu zaključna prireditev slovenskih osnovnih šol.
8. Slovenski klub priredi v Tupelčah ex-tempore za slikarje in pesnike na temo »Kras«.
9. II. obmejno srečanje v Sovodnjah z nastopom pevskih zborov »Briški grlič« iz Steverjana, »Kras« iz Dola-Poljan, »Srečko Kosovel« iz Ronk, »Bojan« iz Dornberka, »Svoboda« iz Mirna, »Goriškega okteta« iz Šempetra, godb na pihala iz Dornberka in Anrovega ter »Veselih rudarjev« iz Idrije.
10. Slovenski klub priredi v Gregorčičevi dvorani predavanje prof. Fona iz Tolmina o temi »Lepote Posočja«.
11. V dvorani p.d. »Oton Župančič« v Standrežu produkcija gojencev glasbene šole s sodelovanjem učencev iz Gorice, Steverjana in Sovodnj.
12. Redni občni zbor p.d. »Slavko Škammerle« z izvolitvijo novega odbora.
13. »Eksperimentalno gledališče« v Trstu uprizori v Kulturnem domu Plautovo komedijo »Menehmi«.
14. V prosvetni dvorani v Sovodnjah produkcija gojencev glasbene šole s sodelovanjem gojencev iz Standreža in Steverjana, instrumentalnega seksta iz Sovodnj ter Steverjanskega kvarteta.
15. »Eksperimentalno gledališče« v Trstu uprizori v Kulturnem domu Plautovo komedijo »Menehmi«.
16. V Kulturnem domu ponovitev zaključne prireditve slovenskih osnovnih šol.
17. Glasbena Matica priredi v dvorani p.d. »Igo Gruden« v Nabrežini nastop gojencev podružnice šole iz Devina in Nabrežine s sodelovanjem harmonikarskega zbora in mladinskega pevškega zbora »Kraški slavček«.
18. V Mačkovljah »Praznik čenjenj« z nastopom pevskih zborov, folklorne skupine in instrumentalnega kvinteta »5 Fans«.
19. Koncert pevškega zbora »Jacobus Gallus« v Marijinem domu v Rojanu.
20. V Katoškem domu v Gorici koncert gojenk glasbene šole.
21. V Slovenskem klubu zaključni večer sezone 1964-65 s prikazom delovanja v sezoni.
22. V p.d. Prosek-Kontovel nastop gojencev podružnice glasbene šole s Proseka s sodelovanjem otroških pevskih zborov.
23. V klubu »Simon Gregorčič« v Gorici produkcija gojencev glasbene šole GM iz Gorice.
24. SG gostuje s komedijo »Lipe za luno« v Izoli.
25. SG gostuje s komedijo »Lipe za luno« v Idriji.
26. Glasbena Matica priredi v Trebčah v dvorani Ljudskega doma nastop gojencev podružnice šole GM v Trebčah s sodelovanjem harmonikarskega zbora.
27. Slovensko gledališče gostuje s »Partizanskim večerom« v Postojni.
28. V dvorani p.d. »Ivo Gruden« v Nabrežini redni občni zbor Slovenske prosvetne zveze.
29. V Marijinem domu v Ul. Risorsa predavanje Vinka Zaleta o evharističnem kongresu v Bombaju.
30. Sodelovanje pevškega zbora Prosek-Kontovel in zbora iz Milj pri komemoraciji v Rižarni.
31. V Slovenskem klubu predavanje dr. Roberta Hlavatyja o Pragi in Češkoslovaški.
32. V p.d. »Ivan Cankar« predavanje diaprojektivov z izleta na Vrhniko in obiska Cankarjevega doma.
33. SG gostuje s »Partizanskim večerom« v Izoli.
34. SG gostuje s »Partizanskim večerom« v Piranu.
35. 7 Gregorčičevi dvorani zaključni večer sezone SPDT s kulturnim programom »Planine v slikah in besedah« s sodelovanjem Marije Mijotove in Borisa Pahorja.
36. SG gostuje s »Partizanskim večerom« v Kopru.
37. Slovenski klub priredi v Tupelčah ex tempore za slikarje in pesnike z nagraditvijo sodelujočih.
38. P.d. »Skala« iz Gabrji priredi tridnevno slavo z nastopom folklorne skupine iz Portoroža in godbenega kvinteta iz Doline.

iz naših krajev

T E D E N

V preteklem tednu so se začeli zrelostni izpiti. Na slovenskih solah v Trstu polaga letos izpite 86 dijakov s Tržaškega in z Goriskega. Za tržaški velesoj, ki se bo zaključil jutri, je med mešanici malo zanimanja in obisk je slabši kot prejšnja leta. Med najmožnejše prireditve v okviru velesoja sta bila ta teden dneva lesa in pohištva ter kave.

Deželni in občinski svet sta nadaljevala s svojim delom in vse kaže, da se bo zasedanje deželnega sveta zavleklo skoraj do konca julija. Med drugim je deželni svet odobril zakon za podpiranje sviloreje, razne komisije pa imajo polne roke dela. Občinski svet je te dni, sicer na kratko, razpravljal o zelo perečem problemu dohoda vode, ki je že kroničnega značaja. Na zadnje prireditve je občinska uprava odgovorila, da nima tržaška občina potrebnih sredstev za nov vodovod.

Zaradi napovedanega vstopa socialističnega svetovalca Dušana Hreščaka v občinski odbor je nastala prava histerična gonja sovinstičnih in fašističnih elementov ter organizacij. Miškovski svetovalec Wondrich je napovedal, da bo dal ostavko, liberalski svetovalec Jona, ki je tak svoj sklep že sporočil županu. Te odstavke in grožnje nekaterih organizacij bi hoteli preprečiti vstop Slovenca v občinsko upravo, vendar so se razmere v Trstu precej spremenile in takšni sovinstični manevri nimajo velikega odmeva v javnosti.

V četrtak je bil občni zbor Glasbene matice, ki je tudi v preteklem solskem letu opravila zelo plodno in koristno delo za našo mladino. V tem solskem letu je glasbeni pouk obiskovalo približno 200 učencev iz mesta in vasi, gojenci Glasbene matice pa so sodelovali na raznih kulturnih prireditvah v mestu in na deželi. Za zmogljivost učiteljskega zbora je številno učenje preveliko, potrebno pa bi bilo še ustanoviti podružnice glasbene šole in prirediti pevovodske tečaje.

Trije tedni so že minili, odkar smo izvolili občinske svete in pokrajinski svet, pa se skoraj še ne govori o sestavi novih odborov. Politična tajništva strank niso glede tega podala nikakršne izjave, ker vse kaže, da se prav malo ali nič še ne govori, kakšno naj bi bilo število razmerje izvoljenih odborov posameznih strank v upravne odbore. Ni izključeno, da bo minil še ves mesec julij, morda pa tudi več, preden bodo politična tajništva izdelala svoja stališča.

Ce obstajajo težave za sestavo koalicijskih krajevnih vlad v organih oblasti, kjer so bile volitve po proporcionalnem sistemu, pa nimajo nikakršnih težav tiste občine, kjer se je volilo z večinskimi sistemi. V nekaterih takšnih občinah so se občinski sveti že sešli ter izvolili odborne in župana. Med prvimi, ki so uredile to stran upravnega življenja, je bila občina Sovodnje, kjer je bil Jožef Češut četrti zaporedoma izvoljen za župana.

V dvorani Ginnastica Goriziana je bil v soboto zvečer uspel nastop folklorne skupine, združenega pevskega zbora in mandolinistov, ki delujejo v okviru Italijanskih kulturnih krožkov v Istri. Vsi so pokazali zelo visoko stopnjo podajanja, kar ne dokazuje samo njihovega obsevnega smisla za kulturno dejavnost, ampak potrjuje tudi znano dejstvo, kako oblasti na najrazličnejše načine, tudi z izdatnimi gmoletnimi sredstvi, skrbijo za obstoj in nenehni dvig italijanske kulture v Jugoslaviji. Goste je občinstvo predstavil predsednik Pro Loco dr. Formentini, v imenu nastopajočih pa se je za sprejem

zahvalil podpredsednik Italijanske unije Abram, ki je poudaril vsestransko pomoč oblasti, da Italijanska narodna skupnost nemoteno razvija svojo kulturo.

Drugi folklorni nastop je bil v nedeljo popoldne v Gabrijah, priredilo pa ga je prosvetno društvo «Skala». Folklorne plesne so izvajali člani folklorne skupine iz Portorosa. Predstavila je vrsto slikovitih narodnih plesov iz Slovenije, Istre in Hrvaške. Skupina je za nastopila po raznih krajih naše dežele.

Na pobudo pokrajinske uprave in pokrajinske turistične ustanove so v nedeljo podelili nagrade v visini poldruga milijona lir briselskim gostilničarjem, ki so izboljšali svoje lokale. Po podatkih predsednika EPT Peternela je 7 gostilničarjev vložilo 10 milijonov lir za modernizacijo svojih obratov.

Predsednik stalne komisije za kmetijstvo pri trgovinski zbornici v Gorici prof. Marsano je na seji nanašal vzoroke, ki otežujejo razvoj kmetijstva na Gorškem. Ti vzoroke so: vojne služnosti, gradnja avtomobilskih in drugih cest ter železnice, ki v vedno večjem številu prečkajo rodovitne predele, počasnost izvajanja namakalnih naprav ter pomanjkanje strokovnjakov.

V tem tednu so v Soči v morju pri Starancu našli štiri mladenčice, ki so utonile. Žrtvi Soče so pokopali v Trstu, mladenčica, ki sta utonila v morju pa v Doberdobi in Zagreju.

PRED RAZLAŠČEVANJEM ZEMLJIŠČ ZA GRADNJO NAFTOVODA

Nekaj iz zgodovine in prakse raznih razlastitvenih postopkov

Na Tržaškem je zelo vidna sled vladavine bivše ZVU

V preteklem stoletju so izšli skoraj v vseh evropskih deželah razni razlastitveni zakoni z različnimi postopki.

Tako je avstrijski zakon dopuščal razlastitev za gradnje novih železnic in velikih cest in za

na Savi pri Krškem in jo je moral postaviti pri Karlovcu; družba «Jugoslova», ki je namestila izkoriščati energetski vir v Krškem, pa je morala preseeliti sedež velike tekstilne tovarne v Kranj. Električna luč je

kasnejših popravkih, je sprejel vsekakor sodobnejše in naprednejše načelo, ki se glasi, naj bo razlastitev dopustna vselej, kadar koli tako zahteva javna korist. Odločitev koristnosti prepušča zakon za vsak posamezen

tržnini cenami. Tako so t. p. za gradnjo avto ceste Trst - Padriče - Sesljan plačevali od 10 do 30 lir za kv. meter zemljišča.

Kar se tiče zaveleškega področja, je znamenita določba v zakonu št. 66 generala Wintertona, kjer je protipostavno postavljeno načelo, da se mora razlastitvena odškodnina računati sicer po tržni vrednosti nepremičnine, pri čemer pa «veljajo zemljišča za poljska zemljišča, ne glede na to, ali so primerna za stavbišče».

Ta protustavna določba je bila izrečena z odlokom 19. 8. 1955 št. 248 vladnega komisarja.

Duh brezobzirnosti do upravičenih interesov razlastitvenih se danes prevladuje v krogih, ki se z razlastitvami ukvarjajo s posebnim poudarkom v odnosu do lastnikov v železniški ravnini.

Tako vzdušje povezano z razlastitvami lastnine (in zaradi tega s težko ustvarjalno enotnostjo) ter z neorganizirano in nezadostno obrambo je povzročilo doslej neprecenljivo škodo.

S. O.

Ukaz št. 102

IZGRADNJA INDUSTRIJSKEGA PRISTANIŠČA V ŽAVLJAH — DAVČNE UGODNOSTI IN DRUGI PREDPISI

Ker sodim, da je priporočljivo in potrebno pospeševati razvoj industrije na področju, ki se bo imenovalo industrijsko pristanišče v Žavljah, priznati davčne ugodnosti in ukreniti potrebno za razlastitev zemljišč na tem področju, v tistem delu Svobodnega tržaškega ozemlja, ki ga upravljajo britsko-ameriške sile,

zato, jaz, RIDGELY GAITHER, brigadni general ameriške vojske, generalni razveljavitelj civilne zadeve,

UKAZUJEM:

Naslov ukaza št. 102, ki je rojstni list Industrijskega pristanišča

druge primere, ki jih je moral zakon izrečno predvidevati. Zaradi tako zasnovanega zakona ni npr. že po prvi svetovni vojni moglo zagrebško električno podjetje zgraditi hidrocentrale

zasvetila v Krškem šele leta 1935.

Sto let stari osnovni italijanski razlastitveni zakon z dne 25. junija 1865, ki je pri nas še danes v veljavi, po nebitvenih

primer posebej zakonodajnim telesom ali upravni oblasti. V tem je tudi slika točka zakona. Javna korist se večkrat na enem koncu države različno pojmuje kot na drugem. Zlasti upravna oblast večkrat podleže političnim pritiskom ali pritiskom gospodarskih močitev, posebnim okoliščinam itd. Pod plaščem javne koristi se utegne neupravičeno zanemarjati zaščita zasebne lastnine.

Vsi osnovni zakoni pri nas in drugod predvidevajo ustrezne odškodnine. Tako pri nas velja načelo, da se odškodnina določi na osnovi pravične cene, ki bi jo nepremičnina dosegla s prosti sklerjeno kupoprodajno pogodbo.

Nižje odškodnine so predvidevale v nekaterih primerih, predvsem na urbanističnem področju. Večkrat je etirran za zgled zakon o resanaciji Neaplja (1885), ali o regulacijskem načrtu Rima (1938). V glavnem gre pa tudi v teh primerih za določitev tržne cene, kjer pa se ne upoštevajo določene podražitve.

Ce se sedaj dotaknemo krajev, rih razlastitvenih postopkov, lahko ugotovimo, da je pri nas v tem pogledu zelo vidna sled izjemne in posebne vladavine Zavezniske vojske uprave.

Mnogo pripomb je bilo o zakonitosti pri proglašanju javne koristi za nekatere objekte. Naj navedemo en sam primer: Po veljavi ameriških sil si je omislil, da bi uredil park v spomin padlih ameriških vojakov. Iz miramarskega gradu, kjer je prebival, je vidno lepo pobočje med prosekso in tako imenovano napoleonsko cesto. Področje, ki so mu dali ime, Pro(sek) — Bar(kovlje) — Mi(ramar) je bilo takoj razlašeno (20 % za kv. meter prosekškim lastnikom). Omjenjena zamisel je bila sicer plemenita, a z javno koristjo ni imela prav nobenega opravka. Ob odhodu zavezniskih čet, je ostalo področje tržaški občini, ki je že večkrat namenila zadevna področja za gradnjo raselili in jih ni vključila v novem regulacijskem načrtu v zeleni pas.

Hujše početje, ki se zavlačuje do današnjih dni, je opaziti pri odmerjanju odškodnine. V večini primerov so se posluževali prisilnih ukrepov. Ponujali so odškodnine, ki so bile daleč pod

MAČKOVLE

V nedeljo smo spremenili na zadnji poti pokojnega Evgena Hervatina, po domače Zimerjevega, ki je umrl v starosti 42 let. Pokojni Evgen je bil bivši bорец in invalid NOB. Več let je bolehal in se zdravil v bolnišnicah, a zaman. Njegovo življenje je bilo posejano s trnjam in pelinom. Naj mu bo lahka zemlja.

Na našem pokopališču je zdaj več svežih grobov. Kakor v Borštu, tako je tudi v naši vasi razsajala smrtna kosa. V nekaj mesecih smo imeli kar 8 mrtvih. Vsi, razen Hervatina, so bili stari nad 50 let. Naj navedemo njihova imena: Evgen Hervatin, Ivanka Tul (stara 80 let, dolgo let bolela), Ivan Smoljak, kmet, Andrej Šturman, zidar in cerkveni starešina, Ančka Tul, Pepi Tul, delavec — kmet, Ivan Zubin, upokojenec, Viktor Smotlak, delavec, ki je povzročil avto pri Domu. Naj vsi v miru počivajo, svojem pa naše sožalje.

PRIHODNO SOBOTO IN NEDELJO V REPNU

Praznik terana in pršuta

Kakor smo na kratko že poročali, je občinski svet na svoji seji v četrtak zvečer razpravljal le o letošnjem prazniku kraškega terana in pršuta. Letos so za ta praznik zbrali bolj primeren čas. Vse kaže, da bo lepo vreme še trajalo in da bo vročina spodila iz mesta številne meščane, ki jih bo privabil teran. Otvoritev praznika bo prihodnjo soboto, 10. julija, ob 18. uri, zaključek pa v nedeljo ob 24. uri.

To bo tretji praznik terana in pršuta in prireditelji ter vinogradniki pričakujejo letos še večji obisk kot prejšnja leta. Zda je teran najbolj in se najbolj priljubljen, seveda ob primeru hrani. In kraški pršut je kot nalašč za teran. To sta dva neoljudska brata. Prireditelji zagotavljajo, da bo letos na razpolago gostom zadostna količina kraškega pršuta in da go bodo prodajali bolj poceni kot lani. Upati je, da bodo tudi stekle terane letos bolj poceni kot prejšnja leta. V tem smislu bo posredovala občinska uprava pri vodstvu Pokrajinske turistične ustanove, ki odkupi teran pri kmetih in ga prodaja na prazniku. Na zadnji seji občinskega sveta so o tej zadevi obširno razpravljali in so popolnoma utemeljeno poudarili, da praznik terana in pršuta nima in ne more imeti špekulativnih namenov. Take prireditve služijo za popularizacijo domačega pridelka in za razvoj turizma. Zato je nesmiselno in celo škodljivo, če so zaradi previsokih cen gostje nezadovoljni ter odhajajo s praznika v druge kraje in gostilne, kjer dobijo teran bolj

poceni. To dela slabo kri ne samo gostom, ampak tudi vino gradnikom, ki so upravičeno za skrbili in se borijo, da bi na ta način praznik terana in pršuta lelih propadati.

Na vseh vinskih razstavah, ki so bile letos v raznih občinah, so se gostje lahko prepričali, da je lanski vinski pridelek odličen. Tako se bodo lahko prepričali tudi glede terana. Praznik bo tudi letos v Repnu na dvorišču gostilne Križman in bodo nastopili pevski zbori ter godba na pihala.

Vinska razstava tudi v Krmini

Prejšnjo nedeljo je bila vinska razstava tudi v Krmini. Prireditelji so jo v okviru praznovanja domačega patrona. Za razliko od prejšnjih se je letošnje razstave udeležilo tudi več proizvajalcev vin iz okolice. Skupno so vinogradniki postavili 11 stojnic. V njih so poleg domačinov Krminčanov razstavljali še kmetje iz Bračana, Kaprive in Jožef Rožič z Valerishe, katerega vino so obiskovalci zelo ugodno ocenili.

Poleg vinske razstave, ki je bila na glavni krminski ulici, je bila odprta stalna razstava pohištva, za katero je prav tako vladalo veliko zanimanje. Praznovanje so izpolnile zabavne prireditve.

Kmetijska zadruga v Trstu (Ul. Foscolo) išče vajenca, ali vajenke za trgovino, ki obvlada slovenščino.

Nagrade gostilničarjem

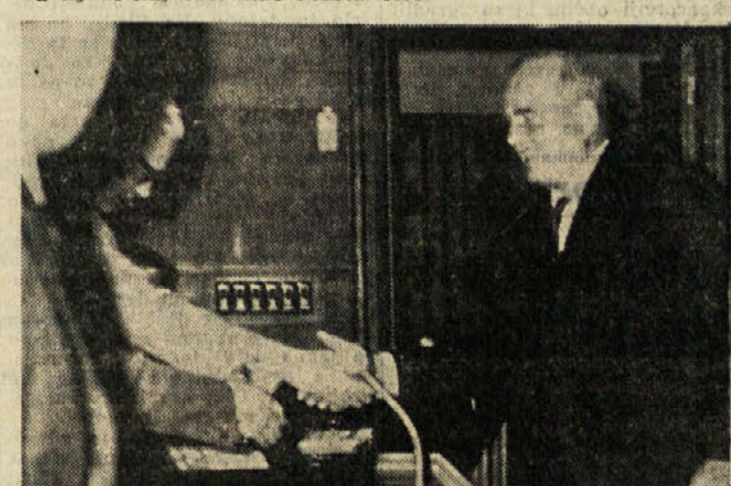
(Nadaljevanje s 3. strani)

Pretekli tork so na sedežu pokrajinske uprave v Gorici razdelili prispevke sedmim briselskim gostilničarjem za izboljšave pri njihovih gostinskih obratih. Prispevki so dosegli največ do 20 odstotkov vsote, ki so jo gostilničarji potrošili za izboljšave. Pri tem je bilo predvsem za ureditev higienskih in gostinskih prostorov, ureditev prostora okrog gostišča, otroškega igrišča, parkirnega prostora za vozila itd.

Med nagradjenimi je bilo tudi več slovenskih gostilničarjev. Med njimi naj omenimo Jožefa

Sirka iz Suhide pri Krmini, ki ima znano gostilno, kamor radi prihajajo tudi Tržančani in je v vseh imela kot specialiteto zabje krake. Sirk je prejel prispevek 140.000 lir za izboljšave v svoji gostilni.

Drugi nagradjenec je Mirko Gravner iz Grojne, ki je prejel 400.000 lir prispevka, ker je pridal novi trakt k poslopju gostilne in uredil tudi dvorišče in parkirni prostor. Tu je prijeten hlad, ko je v mestu vročina. Gostilna je oddaljena komaj dva km od središča Gorice.

Jožef Sirk sprejema nagrado

Mirko Gravner sprejema nagrado

Masni dolarji

(Nadaljevanje s 3. strani)

vega trupla, ste očitno pomislili, da je bil ubijalec Hank Ali ni tako?

«Ne, ni bil Hank.»
«Nič ne pomaga, draga,» je rekel Hank Graham: «Revolver je moj, gospod Quinn, toda jaz nisem streljal. Ko sem odhajal od njega, je bil živ.»

«To pravite vi,» je pripomnil mrščeno Quinn in dal znamenit naredniku Welleyu. «Odpelajte ga, naredniki!»

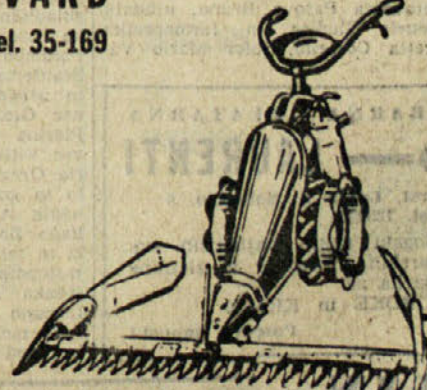
«Te zgodbi manjka eno poglavje,» je pripomnil Ellery in namignil naredniku, naj malo počaka. «In ti seveda veš, kdo je ubijalec, se je rogat inspektor.»

«Se razume. Vedel sem to,» takoj ko sem videl Grahamove bankeve in slišal Johnsonovo priznanje, da jih je ukradel on. Zakaj nam niste povedali, Graham, kaj ste jih skrivali?»

AGRARIA

FURLANI EDVARD

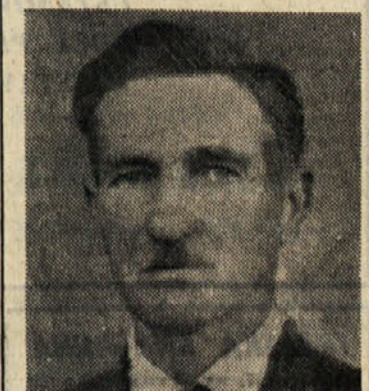
Trst, Ul. Milano 18 - Tel. 35-169

Vam nudi svetovno znane kosilnice AGRARIA in vse druge stroje za obdelovanje zemlje od 2 1/2 do 14/18 KS. Diesel in to samo AGRARIA ter motorne prizgajnice: Aspera, Klinton, Vincenzi in Lombardi in vse drugo ORODJE ZA KMETIJSTVO, KLETARSTVO itd.

IZ ŠTEVERJANA

Umrla sta dva ugledna domačina

Ivan Gabrovce

Jožef Maraz

Preteklo nedeljo popoldne sta bila v Števerjanu kar dva pogreba.

Najprej je bil pogreb iz hiše žalosti pri Aševih, kjer je umrl Ivan Gabrovce, ki je dočkal 70 let. Pokojnik je bil invalid iz prve svetovne vojne in za-

radi posledice je zadnjih sedem let bil priklenjen na posteljo, ker ga je mučila huda bolezen. Z ženo sta vzgojila štiri otroke, od katerih je najstarejši sin padel pri partizanih. Takoj po zadnji vojni mu je umrla žena in vse breme skrbi je padlo nanj, vendar ni obupal. Bil je zaveden Slovenec in je tudi svoje otroke vzgojil v zavedne člane našega naroda, vsi so člani naprednega domačega prosvetnega društva «Briški gric». Pokojni Gabrovce je bil stalen naročnik Primorskega dnevnika.

Uro pozneje pa je bil pogreb 72-letnega Jožefa Maraza iz Sovence, ki je tudi podlegel dolgi in mučni bolezni. Spoštovan in ugleden možkar je vzgojil tri otroke. Njegov edini sin je dal svoje življenje za svobodo pri partizanih. Tudi hčerke so zavedne Slovenke.

Priljubljenost obeh mož je bila najbolj očitna pri pogrebu, saj ju je na zadnji poti spremljala velika množica domačinov, znancev in prijateljev.

Odbor prosvetnega društva «Briški gric» izreka prizadetim družinam obek pokojnikov svoje iskreno sožalje ter daruje na mesto cvetja na njuna grobova 10.000 lir za Diško Matico. Sožalje obema družinama izreka tudi uredništvo «Primorskega dnevnika».

Ze dolgo ni bilo na trgu v Nabrežini toliko ljudi kot za veliko tombolo ob zmotitku vinske razstave

Vreme včeraj: najvišja temperatura 28,8, najnižja 21,4, ob 19. uri 22; višava 85 odst., zračni tlak 100,6 pade, veter 13 km vzhodnik, nebo 9 desetlin pooblačeno, padavine 1,5 mm, morje skoro mirno, temperatura morja 24 stopinj.

Tržaški dnevnik

VČERAJ SESTANEK NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Soglasna resolucija koristnikov uslug proti zvišanju tarif Javnih skladišč

Tržaški gospodarski krogi zahtevajo čimprejšnjo ustanovitve Pristaniške ustanove, ki jo predvideva deželni statut in pa državno pomoč Javnim skladiščem za kritje primanjkljaja

Včeraj je bil na trgovinski zbornici sestanek, katerega so se udeležili poleg predsednika dr. Caidasa in drugih funkcionarjev zbornice predstavniki vseh gospodarskih ustanov in podjetij, ki se poslužujejo uslug Javnih skladišč. Na sestanku so proučili sedaj hudo stisko Javnih skladišč in resne negativne posledice, ki bi jih imelo napovedano povišanje tarif pristaniških uslug na nadaljnji razvoj tranzitnega prometa z zaledjem. Po daljši razpravi je bila soglasna resolucija, ki jo bodo tržaški gospodarski krogi poslali vladi in drugim pristojnim oblastem, v kateri se ugotavlja, da obstaja nevarnost povišanja tarif pristaniških uslug, s čimer naj bi uprava Javnih skladišč krila visoke primanjkljaje, kar pa bi hkrati povzročilo tudi padec prometa z zaledjem državi.

Nadalje resolucija zahteva čimprejšnjo ustanovitve Pristaniške ustanove, ki jo predvideva posebni deželni statut opazirajo odgovorne vladne in deželne kroge na vedno večjo konkurenco tujih pristanišč ter zato zahteva, da državna oblast pristojna za Javna skladišča takoj na pomoč z izrednim nakazilom za kritje primanjkljajev, da se prepreči povišanje tarif za pristaniške uslug.

Resolucija, ki so jo sprejeli predstavniki trgovinske zbornice, speditivno, brodarjev in drugih pristaniških gospodarskih krogov, poudarja, da je ključna, da vprašanje tržaškega pristanišča ni samo vprašanje Trsta in dežele, ampak da je to vsedržno vprašanje, ki ga mora vlada resno vzeti v pretes in ga tudi čimprej rešiti.

Posebni zeleni listki na progah Aegata

Ravnateljstvo Aegata opozarja, da na progah z avtomatično blagajno (14, 18, 21, 24) niso veljavni zeleni listki A. R., izdani na normalnih progah in niti posebne mesečne izkaznice, če niso izrečno izdane za progr. z avtomatičnimi blagajnam. Zeleni listki, potniki niti normalnih prog, ki kupijo zeleni listek tudi za povratno vožnjo, od 8. t.m. dalje, če se hočejo v drugi vožnji peljati na progah z avtomatično blagajno, zahtevajo ob bileterja posebni zeleni listek okroglo oblik, iz katerega, ki ga je potrebno sponisti v rezo avtomatične blagajne.

Razpis za prijave v slovenski Dijski dom

1. Dijski in dijskince, ki nameravajo vstopiti v šolskem letu 1965-66 v Slovenski dijski dom v Trstu kot redni ali zunanji gojenci morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih listkih, ki jih dobijo pri upravi

ZMEDA NA PODROČJU GRADENJ

Zapadel je vinkulativni rok za novi regulacijski načrt

Po zakonu je sedaj veljaven samo stari regulacijski načrt iz l. 1934 - Kaj bo storil občinski odbor

Včeraj je zapadel triletni vinkulativni rok novega regulacijskega načrta mesta Trsta. Pristojni državni uradi pa se niso odločili novega regulacijskega načrta, kar pomeni, da je po zakonu sedaj veljaven samo stari regulacijski načrt iz leta 1934.

Prepustili nadaljnji gradbeni razvoj mesta po pravilih starega regulacijskega načrta pomeni ustvariti pravi gradbeni kaos, ki pa bo pozneje težko popraviti. Sedaj pa je stanje dejansko takšno kot pred tremi leti in vsako leto vložijo prošnjo za gradbeno dovoljenje po pravilih starega regulacijskega načrta. O tem je bilo v zadnjih časih v občinskem svetu mnogo govora in kritiki proti pristojnim uradom, ki so zavlačevali odločitev novega regulacijskega načrta.

Kaj bo sedaj storil občinski odbor? Govori se, da bo skušal vnesti nekaj popravkov v stari regulacijski načrt, ki jih bo moral še odobriti občinski svet, s namenom, da se ponovno uveljavi vinkulativni rok za določen čas. Dokler pa občinski svet ne bo odobril teh popravkov, bo občinska uprava morala izdati gradbeno dovoljenja po pravilih starega regulacijskega načrta vsem osebam, ki bodo vložile prošnjo za zidanje hiš. Zato se pričakuje, da bo že na jutrišnji seji občinskega sveta govora o tem vprašanju, čeprav je že sedaj gotovo, da občinski svet ne bo mogel tako hitro sprejeti novih ukrepov.

S fiatom 500 trčil v fiat 600

Včeraj ob 16.45 so prepeljali na nekakšnji mehaniki Sergia Giganteja iz Milja - Ul. Marcell 29, ki se je malo prej ponesrečil z avtom v bližini mitnice v Zavrliju. Giganteja je pripeljal v bolnišnico neki zasebnik. Sam ponesrečenec je povedal, da se je nesreča pripetila v Ul. Flavija, ko se je on

Slovenskega dijskega doma v Ul. Glinarjeva 72 ali pri predsednici Dijske Matice v Ulici Geppa 9-11. (pri SPZ).

2. Prošnje za sprejem v dijski dom se sprejemajo neprekinjeno do izpolnitve vseh razpoložljivih mest.

3. Dijski, ki niso v gmotnem položaju, da bi plačevali celotno vzdrževalno, naj vložijo pri Dijski Matici posebno prošnjo.

4. Vsa ostala pojasnila in navodila prejmejo prošniki pri naslovih navedenih v točki 1 ali pa po telefonu 93-167 (uprava Dijskega doma) oz. 31-119 (Dijska Matica).

Uprava Slovenskega dijskega doma ima v juliju uradne ure vsak delavnik od 9. do 13. ure.

Nemci pohod za rešitev Sv. Marka

Zveza italijanskih žena v Trstu bo priredila 14. t.m. protestno manifestacijo za rešitev ladjedelnice Sv. Marka. Zato zveza poziva vse tržaške žene ter vse ustanove in združenja naj pristopijo k tej pobudi.

14. t.m. bodo tržaške žene priredile "Nemci pohod po mestu za rešitev Sv. Marka". Pohod se bo zaključil z izročitvijo spomenice pristojnim oblastem, v kateri bo izražena zaskrbljenost tržaških žena za usodo ladjedelnice.

DELOVANJE DEŽELE

Jutri bo predsednik Berzanti proglasil zakona o proračunih

Ves ta teden živahna zakonodajna dejavnost - Zakonski osnutek o prispevkih za gradnjo vodovodov - Seja deželnega odbora

Deželni svet bo posvetil skoraj vsa tri zgodnja zakonodajna dejavnosti, tako da bo dejansko uredniti čimveč postavk obeh proračunov, ki ju bo predsednik Berzanti proglasil jutri. Pričakuje se, da bodo ta teden kar štiri seje. Na tokratni seji bodo razpravljali o prispevkih za gradnjo vodovodov in deželnih prispevkih za plačilo obresti od posojil, ki jih bodo občine in IACP najeli za zidanje ljudskih hiš. Prav tako bodo ponovno razpravljali o zakonskem osnutku o deželnih posvetovalnih organih, ki ga je vlada sprejela. Na dnevnem redu je tudi 18 vprašanj in 8 interpelacij ter dve resoluciji.

Peta komisija deželnega sveta pa je odobrila ob vzdržanju komunističnih svetovalec zakonski osnutek o podelitvi prispevkov občinam in občinskim konzorcijem za gradnjo, razširjenosti ali splošnih vodovodov in odločitev o kanalizaciji. Porocilec Rigutto je poudaril, da je to vprašanje velike važnosti, saj primanjkuje na primer v Trstu in Pordenonu pa tudi drugod vode, čeprav razpolaga dežela številnimi izviri. Na koncu komisije so se odločili, da večje število važnih vodovodov in dežel, so potrebne finančne pomoči. Se bolj pa je pereče vprašanje greznice, saj so v zadnjih letih zgradili zlasti v mestih mnogo novih hiš, ki pa ne razpolagajo se

z odločnimi kanali, kar pa ni hijsko.

Predsednik deželnega sveta de Rinaldini je sprejel vodstvo nove novinarske zbornice Furlanije-Juljske krajine, ki ga je vodil predsednik dr. Zanaboni. Novinarji so orisali dr. Rinaldinju značilnosti nove zbornice, nakar so se pogovorili o položaju tiska v deželi s posebnim poudarkom na dejavnosti nove avtonomne dežele.

Podpredsednik deželnega odbora Dulci pa je skupno z odbornikom za javna dela Masuttom obravnaval s predsednikom goriske pokrajine dr. Chientarolijem vprašanje turističnih cest in poti.

Odbornik za higieno in zdravstvo dr. Nardoni odpuštuje danes na študijsko potovanje v ZDA, kjer si bo ogledal razne zdravstvene ustanove in bolnišnice. Z njim odpuštuje tudi deželni tajnik PSDI Giorgio Cesare.

Tržaški geofizikalni zavod je zabeležil 2. t.m. ob 22.05.33" močan potresni sunek v smeri proti severu. Epicenter potresa je bil nekaj 9000 km od Trsta in se zato domneva, da je bilo prizadeto področje Aleutinskih otokov.

Po 14 zelo intenzivnih dneh jutri zaključek 17. velesejma

Obisk delegacije iz Gane - Magnetski registrator Philips za pozemanje slik - Najmodernejši tkalni stroj livarne Safog iz Gorice

Po 14 dneh zelo intenzivne gospodarske dejavnosti, stikov gospodarskih predstavnikov držav, zlasti med gospodarstveniki evropske in afriške celine, obiskov raznih uradnih predstavnikov in letos ne navadno velikega obiska javnosti, se bo 17. mednarodni tržaški velesejem jutri zaključil. Toda še itak visoki povprečni dnevni obiski bo današnji nedeljski dan — če bo vreme ugodno — prav gotovo še povečal, saj so najavljene kar celo skupine obiskovalcev izven Trsta. Današnji program na velesejmu obsega nadaljevanje razgovorov med evropskimi in afriškimi gospodarstveniki in nastop folklorne skupine "Sot la Nape" iz Ville Saintine ter prikazovanje dokumentarnih filmov združenja higienskoprhranbenih in sanitarnih tehnikov.

Sicer pa tudi večerjani dan ni potekel brez zanimivosti in vsakodnevnih vrvic. Tako so v okviru evropsko-afriških gospodarskih stikov prispeli včeraj dopoldne v velesejem gospodarski predstavniki

Gane: predsednik družbe Timber Marketing Board V. E. D. Acquah, asistent za gospodno proizvodnjo Gaisie in drugi. Gostje se sprejeli glavni tajnik velesejma dr. Chiantarini in se z njimi zadržali zlasti v paviljonu za mehaniko in na mednarodni razstavi lesa.

Ob 11. uri je v zbornični dvorani velesejma prof. Stelio Zavescovi s sodelovanjem zastopnika tržde Philips pokazal in obrazložil novinarjem in tehnikom delovanje novega magnetskega registratorja za pozemanje slik in zvokov, ki deluje na istem principu kot običajni magnetofonski registratorji za zvok. Registrator, ki je največji televizijski vrvitelj, ima posebno namesto na poseben magnetofonski trak slike direktno s televizijskega zaslona ali pa tudi slike, ki jih posname televizijska kamera, ki je z njim povezana, in jih seveda tudi tako lahko zopet reproducira na televizijskem zaslonu, na katerega je aparat vključen. Tako reproducirane slike, ki jih je seveda mogoče na traku trajno ohraniti in po mili volji vrtneti, ali pa tudi brisati kot na običajnem magnetofonu, so popolnoma iste in normalno ozvočne. Snemanje z enim bobnomagnetnega traku traja 45 minut.

Ta novi registrator, ki zaradi precejšnje cene za sedaj še ne more biti dostopen vsakemu smrtniku, bo zelo dobrodošel tudi v gospodarstvu in zlasti v nekaterih tehničnih in znanstvenih postopkih.

Popoldne pa je v sejni dvorani priredil tiskovno konferenco generalni direktor goriske livarne S.A. FOG, dr. Francesco Ghisoli. Dr. Ghisoli je najprej dal novinarjem nekaj osnovnih informacij o podjetju, ki je bilo ustanovljeno leta 1884, ki spada kot podjetje z razvino izdelavo skupino IRI-Finmeccanica, ki trdnostno zaposluje 700 nameščenecov. Kolikšnega pomena za gorisko gospodarstvo je podjetje, dokazuje dejstvo, da predstavlja njegov del 7 odstotkov celotnega dohodka goriske občine.

Podjetje Safog izdeluje vse tipe jekla od navadnega do posebnih zlitin, uporabljenih v mehaniki in industriji. Livarna izdeluje med drugim vlivke za velike motorje vrste izlat, Sulzer, Burmeister, ki jih ima skoraj vse ladie, ki so jih zgradile Carli, Ansaldo, jugoslovanske in druge ladjedelnice, vlivke za parne turbine za visoke temperature in pritisk, kakršne so vedlane na ladjah Galileo Galilei, Galileo Marconi, Oceanic itd., vlivke za plinske turbine, za črpalke, za varovalke, zlasti za petrolejsko industrijo. Safog bo dobavila tudi črpalke za naftovod Trst-Ingoletstadt za sovjetski naftovod Kuba-Mozab, pa je dobavila 68 velikih po 9 ton težkih črpal. Znatno del te svoje proizvodnje podjetje izvažja v inozemstvo.

Drugi sektor proizvodnje Safog pa so mehanični stroji, med katerimi zlasti tkalni stroji. Prav na tem področju je podjetje sedaj izdelalo edinstven tkalni stroj na svetu brez čolnčika, ki je razstavljen tudi na velesejmu in katerega je direktor dr. Ghisoli skupno s svojimi tehničnimi strokovnjaki med praktičnim delovanjem 7 tkalni stroj je seveda najmodernejši svoje vrste in nosi oznako "G.S.N. Dr. Ghisoli je po zaključeni konferenci povabil novinarje in tehnike na zakusko.

Nagrade na velesejmu

1. nagrada: Giulia Cattaneo, Miramareški dvorec 237 — radio «VR»; 2. nagrada: likalniki «Philips» — Gianni Bassanesi, Ul. Forti 78; 3. nagrada: Giorgio Sevin, Ul. Giulia 38, lestence za dnevo sobo; 4. nagrada: Italo Cardinale, Ul. Aldegardi 95 — dve steklenici Isobalbe in publikacija «Venezia Giulia-Friuli» — Nino Fiumara, Ul. Revoltella 74; 6. nagrada: 10 kg riža in ena škatla skip — Gabriella Dateri, Hippodromski dvorec 18; 7. nagrada: 10 kg riža in ena škatla skip — Edoardo Luisi, Ul. della Tesa 34.

meščenka Virginia Priab, uradnik Nicola Miani in uradnica Flora Ianarone-Fabro, trgovski zastopnik Alessandro Andriani, študentka Raffaella Crosta, karabinjer Matteo Scelscia in gospodinja Stefania Sambito, tiskar Amato Ambrosi in likarica Francesca Milili, risar Pietro Millo in uradnica Luciana Moschen, pleskar Leonardo Mosetti in meščenka Claudia Semerelli.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

Blaioletto, Ul. Roma 16; Al Gale po, Ul. S. Cillino 36; Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2; San t'Anna, Ertia S. Anna 10; Davanzo, Ul. Bernini 4; Godina All'IGEA, Ul. Cinnastica 6; Al Lloyd, Ul. Oroglio 6; Sponza, Ul. Montorino 9.

Služba od 12. do 16. ure

Blaioletto, Ul. Roma 16; Al Gale po, Ul. S. Cillino 36; Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2; San t'Anna, Ertia S. Anna 10; Davanzo, Ul. Bernini 4; Godina All'IGEA, Ul. Cinnastica 6; Al Lloyd, Ul. Oroglio 6; Sponza, Ul. Montorino 9.

LOTERIJA

BARI	37	34	64	17	78
CAGLIARI	55	38	72	5	75
FIRENCE	63	79	14	19	37
GENOVA	13	87	89	32	16
MILAN	60	58	62	36	8
NEAPELI	67	76	21	4	5
PERALMO	3	56	17	78	57
RIM	3	26	35	42	19
TURIN	44	19	68	61	27
BENETKE	87	47	83	9	52

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA priredi v soboto 10. in nedeljo 11. julija v NABREZINI v počastitev 20-letnice osvoboditve

Ljudsko veselico

sobota 10. julija: ples od 21. do 23. ure.

nedelja 11. julija: ob 16. uri otvoritev; ob 18. uri kulturni spored, pri katerem sodelujejo

Združeni mešani zbori:

Združeni moški zbori:

GALLUS — Trst
SLOVAN — Padriče
BRISKI GRIC — Števerjan
VALENTIN VODNIK — Dolina
SLOVENEK — Boršt
LIPA — Bazovica
PROSEK — KOTOVEL
REPEN
KRAS — Dol. Poljane
SREČKO KOSOVEL — Ronke
iz TREBČ-GROPADE
s PROSEKA
iz NABREZINE

PO KULTURNEM SPOREDU PLES DO 23. URE.
DELOVALI BODO DRUSTVENI KIOSKI!
VSTOP PROST!

Kino

Nazionale 16.00 «Appuntamento al km 424» Jean Gabin.
Arcobaleno 14.30 «Il corsaro dell'isola verde» Technicolor, Burt Lancaster.
Excelsior 16.00 «Chi ha ucciso Bella Sherman?» Prevedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.00 «Le nevi del Chilimangiro» Technicolor, Gregory Peck, Susan Hayward, Ava Gardner.
Grattacielo 16.00 «Il ponte sul fiume Kwai» Technicolor, William Holden.
Alabarda 15.00 «Spionaggio a Tokyo» Technicolor, Robert Wagner, Joan Collins.
Fiorammatico 15.00 «La regina del Rio delle Amazzoni» Anthony Duffing, Prevedano mladini pod 18. letom.
Aurora 15.00 «Marina topless e guai» Cristallo 15.00 «Concerto per un assassino» Prevedano mladini pod 18. letom.
Garibaldi 15.00 «100 ragazze e un marinaio» Technicolor, Bobby Solo.
Capitol 15.00 «Duello al sole» Technicolor, Gregory Peck, Prevedano mladini pod 18. letom.
Impero 15.00 «Una strana ipotesi» Vittorio Veneto 15.00 «Fantasma 70» Technicolor, Andre Humbelle.
Moderno 15.30 «Questo pazzo pazzo mondo della canzone» Technicolor.

Sintetične preproge

in preproge za podlago in plastike «BALATUM» in «MERAKLON». Moderno pokrivanje podov z gumo, «MOQUETTE» in ploščice «RIKETTA» in «ARMSTRONG». Bežna vrata «ROLLPORT», beneske zavese (tende veneziane). Hitra ureditev s specializiranim osebjem A. R. P. ITALPLAST, Trst, Trg Ospedale št. 6 Tel. 95-919

ORGANIZACIJSKI ODBOR ZA TRŽAŠKI VELESEJEM GOSPODARSKIH ZBORNIC SRS IN SRH (Socialistične republike Slovenije in Socialistične republike Hrvatske)

IZREKA:
SPOŠTOVANEMU TRŽAŠKEMU OBČINSTVU
NAJLEPŠO ZAHVALO ZA TAKO VELIK OBISK
JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU. POSEBNA ZAHVALA TRGOVSKIM KROGOM ZA VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE PROIZVODE, GOSPODARSKIM USTANOVAM IN OBLASTEM, KI SO KAKOR KOLI PRIPOMOGLE K LEPEMU USPEHU RAZSTAVE.

TRŽAŠKA KNJIGARNA

Trst - Ul. sv. Frančiška 20

Telefon 61-792

obvešča vse prednaročnike na zbirko 100 romanov, da so prispelle naslednje knjige:

Steinbeck: VZHODNO OD RAJA I/II

Wolfe: OZRI SE PROTI DOMU, ANGEL I/II

Gončarov: OBLOMOV

Sartre: GNUS

Darovi in prispevki

Nameste cvetja na grob pok. Marje Kalc roj. Grigj darujeta Ivan in Hermilina z Opčin 2.000 lir za Dijsko Matiko.

CINE FOTOMATERIALE

SEGULIN

Trst, Ul. Mazzini 53

Telefon 133-361

vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo

POŽAR ARTEMIO

TOVORNI PREVOZI

v vse kraje, tudi v inozemstvo

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali in spemili na zadnji poti našo nepozabljeno mamo

BERNARDO ŠTOK vd. BATIC

se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo prijateljem ter darovalcem venec in cvetja.

Zaljubljeni: hči, sinovi z družinami in ostalo sorodstvo

Repniti, 4. julija 1965.

Danes, NEDELJA, 4. julija

Uroš
Sonce vzhaja ob 4.20 in zatone ob 19.58. Dolžina dneva 15.38. Luna vzhaja ob 10.34 in zatone ob 23.43. Jutri, PONEDELJEK, 5. julija
Ciril in Metod

MINNESOTA ODPRE CENTER KOPIJE

V Ulici Felice Venezian št. 5

BAZZANELLA

Preslikate v par minutah brez kilin: vsakovrstne listine, knjige, slike

TRŽAŠKEM MEDNARODNEM VELESEJMU

od 21.6. do 5.7. 1965
Stand 71/72-83/84 Paviljon A

Obiščite nas!

«FOTOGRAFIA» EGON

TRST, Ul. Oriani 2 (Barriera)
Tel. 93-295

Mali oglasi

RAZNOVRSTNO POHISTVO za moderne domove po izrednih cenah dobiti pri «ASTROMOBILE», Via Giuliana 108 (Rotonda del Boschetto).

VESELE LAMBERTHE, vse potrebščine in adomestne dele za vse vrste motornih koles, po zmeranih cenah dobiti pri A.M.A.R. — Trst, via del Bosco N. 6 — Tel. 41-948

PRI «AUTO STILES», Trst, via U. Foscolo 8 (blizu Trga Garibaldi) dobiti veliko izbiro oblog, preprog, naslanjačev, sveč, električnih baterij, odbojcev, izpušne cevi za vse vrste avtomobilov. Vse deli so garantirani. URE, zlate predmete za darila in drugo prodaja tudi proti vrednosti starega srebrnega denarja pri DAWIL, Trst, Piazza S. Giovanni št. 1.

V SKLADIŠČU D. KOZULICA TRST, Ulica Machiavello št. 12 za direktni izvoz po eksportni ceni, dobiti pralne stroje REX, CANDY in druge; steklenice, hladilnike in vse potrebno za gospodinjstvo. V skladišču nasproti dobiti konfekcijske blago; plašče, kožube (bunde) blazne itd.

MALO POSESTVO, LEPA HISA in vr polig avto postaje prodam, Franc Ivanc, Stope 3, Velike Lašče.

VSELAJVO GARSONJERO (53 kv.m), Celje center, lastnostnik zamenjam za teden (tudi nedeljo) in ga morju od Kopra do Lueje, Ponudbe na ADIT, Ljubljana, Start trg 3.

IZREKA:
SPOŠTOVANEMU TRŽAŠKEMU OBČINSTVU
NAJLEPŠO ZAHVALO ZA TAKO VELIK OBISK
JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU. POSEBNA ZAHVALA TRGOVSKIM KROGOM ZA VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE PROIZVODE, GOSPODARSKIM USTANOVAM IN OBLASTEM, KI SO KAKOR KOLI PRIPOMOGLE K LEPEMU USPEHU RAZSTAVE.

IZREKA:
SPOŠTOVANEMU TRŽAŠKEMU OBČINSTVU
NAJLEPŠO ZAHVALO ZA TAKO VELIK OBISK
JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU. POSEBNA ZAHVALA TRGOVSKIM KROGOM ZA VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE PROIZVODE, GOSPODARSKIM USTANOVAM IN OBLASTEM, KI SO KAKOR KOLI PRIPOMOGLE K LEPEMU USPEHU RAZSTAVE.

IZREKA:
SPOŠTOVANEMU TRŽAŠKEMU OBČINSTVU
NAJLEPŠO ZAHVALO ZA TAKO VELIK OBISK
JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU. POSEBNA ZAHVALA TRGOVSKIM KROGOM ZA VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE PROIZVODE, GOSPODARSKIM USTANOVAM IN OBLASTEM, KI SO KAKOR KOLI PRIPOMOGLE K LEPEMU USPEHU RAZSTAVE.

IZREKA:
SPOŠTOVANEMU TRŽAŠKEMU OBČINSTVU
NAJLEPŠO ZAHVALO ZA TAKO VELIK OBISK
JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU. POSEBNA ZAHVALA TRGOVSKIM KROGOM ZA VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE PROIZVODE, GOSPODARSKIM USTANOVAM IN OBLASTEM, KI SO KAKOR KOLI PRIPOMOGLE K LEPEMU USPEHU RAZSTAVE.

IZREKA:
SPOŠTOVANEMU TRŽAŠKEMU OBČINSTVU
NAJLEPŠO ZAHVALO ZA TAKO VELIK OBISK
JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU. POSEBNA ZAHVALA TRGOVSKIM KROGOM ZA VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE PROIZVODE, GOSPODARSKIM USTANOVAM IN OBLASTEM, KI SO KAKOR KOLI PRIPOMOGLE K LEPEMU USPEHU RAZSTAVE.

IZREKA:
SPOŠTOVANEMU TRŽAŠKEMU OBČINSTVU
NAJLEPŠO ZAHVALO ZA TAKO VELIK OBISK
JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU. POSEBNA ZAHVALA TRGOVSKIM KROGOM ZA VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE PROIZVODE, GOSPODARSKIM USTANOVAM IN OBLASTEM, KI SO KAKOR KOLI PRIPOMOGLE K LEPEMU USPEHU RAZSTAVE.

IZREKA:
SPOŠTOVANEMU TRŽAŠKEMU OBČINSTVU
NAJLEPŠO ZAHVALO ZA TAKO VELIK OBISK
JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU. POSEBNA ZAHVALA TRGOVSKIM KROGOM ZA VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE PROIZVODE, GOSPODARSKIM USTANOVAM IN OBLASTEM, KI SO KAKOR KOLI PRIPOMOGLE K LEPEMU USPEHU RAZSTAVE.

IZREKA:
SPOŠTOVANEMU TRŽAŠKEMU OBČINSTVU
NAJLEPŠO ZAHVALO ZA TAKO VELIK OBISK
JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU. POSEBNA ZAHVALA TRGOVSKIM KROGOM ZA VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE PROIZVODE, GOSPODARSKIM USTANOVAM IN OBLASTEM, KI SO KAKOR KOLI PRIPOMOGLE K LEPEMU USPEHU RAZSTAVE.

IZREKA:
SPOŠTOVANEMU TRŽAŠKEMU OBČINSTVU
NAJLEPŠO ZAHVALO ZA TAKO VELIK OBISK
JUGOSLOVANSKE RAZSTAVE NA TRŽAŠKEM VELESEJMU. POSEBNA ZAHVALA TRGOVSKIM KROGOM ZA VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVLJENE PROIZVODE, GOSPODARSKIM USTANOVAM IN O

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Samo tragično naključje krivo smrti kotlarja na ladji «Vulcania»

Nesrečnej je v bolnišnici podlegel poškodban, ki mu jih je povzročil sod, ki pa je padel nanj z višine

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Rossi, tožilec Ballardini, zapisnikar De Paoli) se je moral zagovarjati 62-letni Pasquale Salveini iz Ul. Bramante 7, ki je bil obtožen, da je nenamerno ubil nekoga svojega delovnega tovariša.

Gre za nesrečo na delu, ki se je pripetila v februarju leta 1960 na motorni ladji «Vulcania», ki je bila tedaj privezana ob pomol št. 1 v Tržaškem arzenalu. Salveini, ki je bil uslužbenec pri brodarstvu družbi «Italia», je v prvih popoldanskih urah 24. februarja poskrbel za prenos z žerjavom treh sodov rudniškega olja. Dva sode je povezal z eno samo vrvo, a tretjega z drugo. Žerjav je dvignil tovor (vsega skupaj 600 kg) ter ga prenesel tik nad odprtino, ki vodi v strojnico. Nenadoma se je vrva, na kateri sta bila potrjena dva sode, utrgala. Eder izmed sodov je padel naravnost v odprtino ter priletel na pod strojnice, drugi pa se je odbil ob robu ter padel na jekleni most, ki teče ob motorjih. Žal je bil tedaj na mostu kotlar Mario Zimperla, rojen leta 1902 ter stanujoč v Ul. Manuzio 8. Težki sod je nesrečno udaril ob strani in ga vrgel na tla. Pri padcu je Zimperla podrl na tla tudi delavca Giordana Dell'Agato iz Ul. Bazoni 6.

Ponesrečenca so takoj prepeljali v bolnišnico. Najhujše poškodbe je dobil Zimperla. Pobil se je namreč po glavi ter si verjetno zlomil hrbtenico. V bolnišnici je še živel 4 mesece, potem pa je umrl. Dell'Agata pa je ozdravel v 10 dneh.

Sprito tega so Salveinija prijavili sodišču zaradi nenamerne umora. Obdolžili so ga, da je uporabil vrvi od katerih je bila ena poškodovana. Vrvi je vzel v skladišču ne da bi vprašal skladiščnika. Obtoženec pa je pripomnil, da je bil prisiljen, da tako ravna, ker je bil skladiščnik odsoten.

Izvedenci so trdili, da je bila ena izmed vrvi poškodovana. Drugačnega mnenja pa so bile rane priče, ki so nastopile na obravnavi. Številni delavci in tudi tehnik so trdili, da so bile vrvi brezhibne, ter da je treba pripisati nesrečo zgolj tragičnemu naključju. Morda — so trdili nekateri izmed njih — je tovor po nesreči zadel ob kako oviro in se je vrva zato pretrgala.

Cep rav je javni tožilec zahteval, naj sodnik obsodijo Salveinija, so ti menili, da ne obstajajo dovoljni dokazi za njegovo krivdo. Oprostil so ga zaradi pomanjkanja dokazov.

Na procesu sta nastopili kot zasebni stranki pokojnikove vdova in njegova hči.

Največji dogodek v zgodovini cirkusa

KMALU V TRSTU

Od 9. do 23. julija
14. dni brez podaljšanja

400 ARTISTOV 180 VAGONOV 300 RAZLIČNIH
IN TEHNIKOV MATERIALA ŽIVALI
RAZKOŠNA PREDSTAVA! EDINSTVENA!

PIVO

«UNION»

se prodaja v gastronomskem parku na tržaškem velesejmu

PIJTE PIVO

«UNION»

Prodaja se na Tržaškem in Goriškem

OBIŠČITE

XVII. TRŽAŠKI VELESEJEM

TRŽAŠKI VELESEJEM VAS PRIČAKUJE ZA PRIJETEN SPREHOD IN ZA NEKAJ URIC RAZVEDRILA, DA SI OGLEDATE ZADNJE, ZA VSE KORISTNE NOVOSTI IN TUDI NA SESTANEK S SREČO Z BOGATIMI NAGRADAMI, DO KATERIH VAM DAJE PRAVICO VSTOPNICA.

PRVA NAGRADA JE TRADICIONALNI AVTO FIAT 500

Kino na Goriškem

predvaja danes, 4. t. m. z začetkom ob 16. uri zabavni film

Technicolor:

IL GRAN LUPO CHIAMA

(VELIKI VOLK KLICE)

V glavnih vlogah nastopata CARY GRANT in LESLIE CARON
Začetek predstave na prostem ob 20.30

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 4. julija ob 16. uri Fox film v cinemascope technicolorju

«L'eroe di Sparta»

(JUNAK IZ SPARTE)

Prva slavna slikovita bitka v antični zgodovini

Igrajo: RICHARD EGON, SIR RALPH RICHARDSON, DIANE BAKER

POLETNI KINO «SATELLITE»

(Nasleje S. Sergio (Progi 20-21)

predvaja danes, 4. julija z začetkom ob 20.30 (1. del se ponovi)

Titanus film

UNA LACRIMA SUL VISO (Solza na obrazu)

jutri, 5. julija za začetkom ob 20.30 technicolor Universal film

L'UOMO SENZA PAURA (Človek brez strahu)

Kirk Douglas in Jeanne Crain

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 4. julija, ob 16. uri Metro — panavision barvni film

Appuntamento fra le nuvole

(SESTANEK MED OBLAKI)

Igrajo: Dolores Hart, Hugh O'Brian, Karl Boehm, Pamela Tiffin in Karl Malden

EMPORIO AUTO - MOTO

Vam nudi DELE in NADOMESTNE DELE za vsa motorna vozila: svečke, trikotnike, svetilke, preproge, prevleke, kroglične ležaje, AMORTIZERJE ZNAMKE RIV itd.

IZREDNA RAZPRODAJA MOTORNIH BATOV — PISTONI

VSPE IN LAMBRETE VSEH VRST.

REZERVIRAN PARKIRNI PROSTOR ZA STRANKE

ELETTROMARKET

PRALNI STROJI — HLADILNIKI — STEDILNIKI NA PLIN IN ELEKTRIKO svetovno znanih znamk

REX, CANDY, CASTOR, HOOVER

ELEKTRO GOSPODINJSKI PREDMETI —

TELEVIZORJI — LESTENCI —

KRISTALNA IN PORCELANASTA POSODA —

TRIESTE — TRST, Strada Vecchia dell'Istria 2

Tel. 812238 (Na trgu pri Sv. Ani)

ELEKTRIČNI PRALNI STROJ

«PINELLA»

(najcenejši pralni stroj)

L 23.900.-

dobite pri trvdki:

BAZZANELLA

TRST - VIA F. VENEZIAN 5

TRGOVINA ČEVLJEV

ELEGANTNI POLETNI ČEVLJI

ZA MOSKE

IN ŽENSKO

ORIGINALNI MODELI

CENE ZMERNE

ALTA MODA

TRST

VIA GALLINA 3

ŠIRITE

PRIMORSKI DNEVNIK

Goriško-beneški dnevnik

V OKVIRU VIDEMSKEGA SPORAZUMA NA GORIŠKEM

Blagovni promet s Slovenijo dosegel v maju nad 722 milijonov

Od tega je bilo za nad 480 milijonov uvoza in za nekaj nad 241 milijonov izvoza - Prodaje v druge države

V okviru videmskega sporazuma za maloobrojni blagovni promet ni bilo po podatkih vestnika trgovinske zbornice izdane v preteklem maju na goriškem področju nobeno uvozno dovoljenje. Pač pa so uvozili na carino za nekaj nad 480 milijonov lir raznega blaga iz Slovenije. V istem mesecu so izdali tudi 55 izvoznih dovoljenj za 241,4 milijona lir.

Med na carino uvoženim blagom je na prvem mestu gornje meso za 22 milijonov, prasičjega in drugega mesa so uvozili za 16 milijonov, konj za skoro 25 milijonov lir, drv za kurjavo za 16,5 milijona, raznega industrijskega lesa in lesnih izdelkov za okrog 56 milijonov, dalje za 115,4 milijona lesne paste za izdelavo umetnih vlaken, za 6,5 milijona idrijskih čipk in razno drugo blago v manjših količinah.

Med izvozom so na prvem mestu tekstilni izdelki za nekaj nad 100 milijonov lir, kroglični ležaji za 61,8 milijona, električni material za 21 milijonov, umetna in sintetična vlakna za 23 milijonov, avtomobilski nadomestni deli in stroji za 5,4 milijona lir itd.

Poleg tega so goriški trgovci izvozili za nekaj nad 5 milijonov lir blaga tudi v Egiptijo in Libijo, predvsem nogavice, stole in gašeno apno.

Poročilo omenja tudi prisilno likvidacijo pokrajinskega agrarnega konzorcija, ki je imel precejšen primanjkljaj. Razprodaja zimskega blaga po nekaterih goriških trgovinah je trajala tudi še v maju, ter je bilo opaziti tudi v trgovini odraz splošne gospodarske krize.

Počitniška kolonija za otroške vrtee

Goriško županstvo sporoča, da bodo tudi letos uredili v «Villa Sere» v Drevoredu XX. septembra počitniško kolonijo za otroke iz občinskih otroških vrtec. Počitniška kolonija bo začela delovati jutri, 5. julija, ter bo odprta do 14. avgusta vsak delavnik od 9. do 17. ure.

Avtomobil zapeljal s ceste v Dolu

V goriški civilni bolnišnici v Ulici Vittorio Veneto so večer popoldne pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v osmih dneh 30-letnega Angela Spallutta iz Ul. Duca d'Aosta 57, ki dela v Švici in učiteljico 31-letno C.A. iz Ul. Colombini 12.

Včeraj sta se z avtomobilom švicarske registracije peljala iz Trsta po Dolu v Gorico. Na ovin-

ku pri Devetah, kjer se je Spallutto s hitrim manevrom hotel izogniti kolesarju na cesti, je izgubil nadzor nad vozilom in zapeljal s ceste. Pri tem sta se ranila oba potnika. Spallutto se je udaril v glavo in zadobil šok, potnica pa se je udarila v čelo in si nalomila desno roko.

Avtobusni izlet SPD v Ljubljano in na Gorenjsko

Odbor Slovenskega planinskega društva iz Gorice je na svoji zad-

nji seji sklenil, da bodo za nedeljo 18. t. m. organizirali enodnevni družinski avtobusni izlet v Ljubljano in na Gorenjsko. Ob tej priliki se bodo udeleženci ustavili v poklonilni pred spomenikom padlim borcem pri Urhu blizu Ljubljane, obiskali Drago in Begunje na Gorenjskem, nato pa se Prešernovo rojstno hišo v Vrbi in novo letališče v Brniku pri Kranju.

Vpisovanje pri A. Košuti v Gorici, Ul. Mameli 8 do 15. t. m. Voznina za člane po 1700 in za nečlane po 1900 lir. Odhod avtobusa iz Gorice ob 5.30, iz Podgorca ob 5.45 in iz Stanježa ob 6. uri. Povratek v Gorico ob 22.30.

NA PRVI SEJI OBČINSKEGA SVETA

V sredo bodo v Doberdolu volili novega župana

Izbrali bodo tudi po dva odbornika in namestnika

V sredo 7. julija zvečer ob 20. uri je sklicana prva seja novozvoljenega občinskega sveta v Doberdolu. Dnevni red predvideva overitve izvolitve novih svetovalcev. Nato bodo volili župana in odbornike ter njihove namestnike.

Kot znano je tudi pri občinskih volitvah v Doberdolu zmagala napredna lista občinske enotnosti, katere nosilec je dosedanj župan Andrej Jarc. Izvoljenih je bilo vseh 12 kandidatov, ki so:

Andrej Jarc, Karel Černic, Jože Ferfolja, Andrej Gergolet, Stanislav Gergolet, Mario Lakovič, Evgen Peric vsi iz Doberdola; dalje Julko Gergolet s Poljan, Jože Peric in Leopold Vižintin iz Dole, Jože Pahor in Mario Semolič iz Jamelj.

Na listi lipove vejice pa so bili izvoljeni trije kandidati in sicer: Slavko Ferletič, Marija Ferletič in Bruno Pahor.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE:

V tednu od 27. junija do 3. julija se je v goriški občini rodilo 25 otrok, umrlo je 13 ljudi, poročilo so se stirje pari, 11 pa so jih okoli-

ROJSTVA: Michele Businelli, Graziano Nani, Caterina Trevisan, Francesca De Carli, Silva Tolazzi, Claudio Sartori, Dino Migliore, Franca Ballabeni, Paolo Rescig, Antonella Lovo, Maria Pozzar, Elisabetta Spontoni, Carla Ungaro, Claudio Pettinari, Antonella Sandrucci.

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA

V jezi je zabodel svojo ženo in pobegnil k materi v Krmin

Obsodili so ga na 25 mesecev zapora

Po več kot peturni razpravi je v petek zvečer goriško okrožno sodišče obsodilo 29-letnega mehanika iz Ločnika, Michela Candelora, na 25 mesecev in 15 dni zapora. Obtožnica se nanaša na dogodek, ki se je pripetil preteklega marca v Ločniku in se ga naši čitatelji gotovo še spominjajo. Candeloro je bil obtožen, da je v prepu in v jezi zabodel z nožem svojo ženo Lilijano Tonut, poročeno Candeloro, ter potem pobegnil k svoji materi v Krmin, kjer so ga pozneje našli karabinjerji in ga aretirali.

Razprava se je vršila pri zaprtih vratih, ker je bil Candeloro obtožen tudi drugih prestopkov. Obtožnica, pravi, da je pretepal in zmerjal svojo ženo in njeno mater Giuseppe Obljubek vd. Tonutno da je tašči prizadejal telesne poškodbe ozdravljive v 18 dneh. Poleg tega pravi druga obtožnica, da sta Candeloro in sosed 35-letna Maria Trobitz pomagali njegovi ženi Lilijani napraviti splav. To so ugotovili že meseca septembra lani.

Dne 23. marca letos je Michele Candeloro v popoldanskih urah zabodel svojo ženo z nožem na levi strani prsnega koša. Ranjena žena

je s hčerko Angelo pobegnila iz hiše, kjer so stanovali v Ločniku, Ul. Rups 1, ter se zatekla k sorodnikom v Ul. Antico Castello 8, ki so poskrbeli za njen prevoz v civilno bolnišnico.

Ta tragičen dogodek je bil posledica nemirnega družinskega življenja. To je ugotovil tudi državni tožilec dr. Brenici, ki je zahteval za Candeloro nad pet let zapora. Kot rečeno je bil obsojen na 25 mesecev in 15 dni zapora, vse tri obtožbe za so opustili splava zaradi pomanjkanja dokazov.

Drž. tožilec: Dr. Brenici, preds. sodišča dr. Cenisli, sodnika Mancuso in Arculeo, zap. Petti. Branilci so bili; za Candeloro odv. Gianattasio, za ženo Tonut odv. Devetag in za Trobitz odv. Pascoli.

DEZURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE v Raštelu št. 18 — tel. 21.24.

DEZURNA CVETLIČARNA

Danes, 4. t. m. je v Gorici odprta cvetličarna RENATO GORIAN, Ul. Garibaldi 9 — tel. 26.28.

Avtobusni izlet Števerjancev na revijo zborov v Nabrežino

V nedeljo 11. julija popoldne bo v Nabrežini revija pevskih zborov, na kateri bodo nastopili zbori z Goriškega in Tržaškega. Med zbori z Goriškega bo nastopil tudi mešani pevski zbor «Briski grič» iz Števerjan.

Domače prosvetno društvo organizira za to priliko popoldanski avtobusni izlet v Nabrežino. Udeležence vpisujejo Alojz Klanjšek na Veleriču in Bruno Gravier na Brlofu. Podrobnjša pojasnila dobiže izletniki pri vpisu.

Kino

v Gorici

VERDI. 15.00: «Base luna chiama terra». E. Judd in M. Hyer, ameriški kinemaskopski film v barvah.

CORSO. Zaprio. MODERNISSIMO. 14.30: «Paga o muoria». Hildegard Neff in Gota George. Črnobeli italijanski film v ultrasciope.

VITTORIO. 15.00: «Hantar l'invincibile». Kirk Morris in Michele Girardon, italijanski koprodukcijski kinemaskopski film v barvah; zadnja ob 21.30.

CENTRALE. 15.00: «La grande arena». M. Benitez in A. Demendosa, španski kinemaskopski film v barvah.

v Trzinu

NAZIONALE: «Il vendicatore di Kansas city». Fred Canow in Barbara Nelly.

PRINCIPE: «Il ponte sul fiume Kway». William Holden in Alec Guinness. Cinemascope, technicolor.

AZZURRO: «La montagna di luce». Richard Harrison, Luciana Gilli in Vilibert Bradley.

EXCELSIOR: «Scarada». Cary Grant in Audrey Hepburn. Technicolor.

v Ronkahu

RIO: «Le taradone». Didi Perego in Franca Marzi.

EXCELSIOR (poletni): «Tentativo sentimentale». Françoise Prevost.

v Novi Gorici

NOVA GORICA: 4. julija ameriški barvni film «Nihalo groze»; 6. julija ital. barvni film «Sedem živov»; 7. julija francosko-nemški film «Nababi»; 8. julija ameriški barvni film «Živim zate».

SEMPETER: 4. julija angleški film «Billy Budd» (Peklenška fregata); 6. julija francosko-nemški film «Nababi»; 7. julija japonski film «Hirošima, žalost moja»; 8. julija ital. barvni film «Sedem živov».

SOLJAN: 4. julija japonski film «Hirošima, žalost moja»; 5. julija «Greh osamljenega»; 6. julija angleški film «Peklenška fregata»; 8. julija francosko-nemški film «Nababi».

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 17,4 stopinje ob 13.20 in najnižjo 17,4 stopinje ob 14.20 uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 73 odstotkov; dežja je padlo 23,2 mm.

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28.45 — GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

PRALNI STROJI, avtomatni in superavtomatni — HLADILNIKI — STEDILNIKI NA VSA GORIVA — Električno zastopstvo in zaloga

O. KRAINER & C.

GOPIA — Ul. Rastell 41

Tel. 2039

Po želji pošiljamo na dom v vse kraje Jugoslavije (zredno ugodni plačilni pogoji)

NAJNIZJE CENE

Agraria

Monfalcone (Gorizia)

Italia

Ul. Don P. Farin, 46

Tel. 73-242

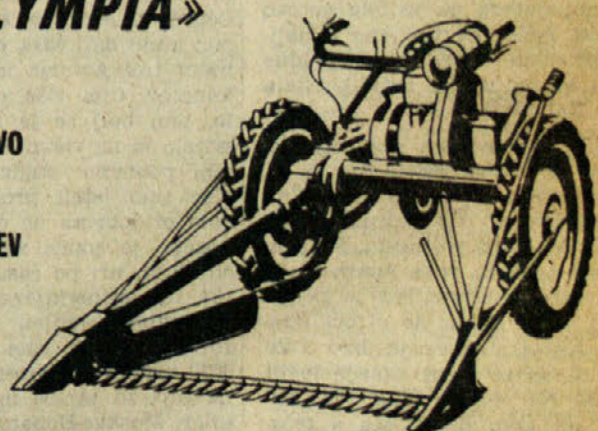
MARINAZ

«OLYMPIA»

JAMSTVO

12

MESECEV

Zaloga kmečkih strojev in pribora, motorji na petrolej, benzin, Diesel ter električni za kmečko in ladijsko uporabo, traktorji in nadomestni deli «Renault», motorne kosilnice Bedogni & C. «OLYMPIA», motorne kosilnice «RONDINE» in agrarni stroji «GOLDONI»

POLETNE NOVOSTI:

ŽENSKO IN MOŠKO BLAGO, SRAJCE, BLUZE, PERILO IN VSA GALANTERIJA

IZREDNI POPUST za vsak nakup v času tržaškega velesejma VAM NUDI TVRDKA

A. PERTOT

TRST - Ul. Ginnastica 22 - Tel. 95-998

